

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. XI. 8

NORGES BERGVERKSDRIFT 1948

OPPGAVER OVER BERGVERKSDRIFTEN PÅ SVALBARD I ÅRET 1948

Mines et usines

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1950

Norges Offisielle Statistikk, rekke X. (Statistique Officielle de la Norvège, série X.)

Rekke X.

Trykt 1948.

- Nr. 143. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1947. (*Aperçu de la situation économique.*)
— 144. Norges Brannkasse 1944—46. (*Statistique de l'office national d'assurance contre l'incendie.*)
— 145. Alkoholstatistikk 1946. (*Statistique de l'alcool.*)
— 146. Forsikringsselskaper 1946. (*Sociétés d'assurances.*)
— 147. Norges bergverksdrift 1946. (*Mines et usines.*)
— 148. Jordbruksstatistikk 1946. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
— 149. Norges handel 1946. (*Commerce.*)
— 150. Norges fiskerier 1944. (*Grandes pêches maritimes.*)
— 151. Pelsdyrtellingen i Norge 1946. (*Elevage d'animaux à fourrure.*)
— 152. Veterinærvesenet 1946. (*Service vétérinaire.*)
— 153. Meieribruket i Norge 1946. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
— 154. Norges Industri 1945. (*Statistique industrielle.*)
— 155. Syketrygden 1944. (*Assurance-maladie nationale.*)
— 156. Norges private aksjebanker og sparebanker 1946. (*Statistique des banques privées par actions et des caisses d'épargne.*)
— 157. Norges postverk 1947. (*Statistique postale.*)
— 158. Skolestatistikk 1944—45. (*Instruction publique.*)
— 159. Arbeidslønninger 1946. (*Salaires des ouvriers.*)
— 160. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1942—44. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
— 161. Jordbruksstatistikk 1947. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
— 162. Statistisk årbok 1946—48. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
— 163. Syketrygden 1945. (*Assurance-maladie nationale.*)
— 164. Industriarbeidertrygden 1943—45. (*Assurance de l'Etat contre les accidents pour les travailleurs de l'industrie.*)
— 165. Kommunevalgene 1947. (*Elections pour les conseils communaux et municipaux.*)
— 166. Kriminalstatistikk 1945 og 1946. (*Statistique de la criminalité.*)
— 167. Norges kommunale finanser 1943—44. (*Finances des communes.*)
— 168. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1947. (*Dette etc. des communes.*)
— 169. Syketrygden 1946. (*Assurance-maladie nationale.*)
— 170. Skattestatistikken 1946—47. (*Répartition d'impôts.*)

Rekke X.

Trykt 1949.

- Nr. 171. Statistisk-økonomisk oversikt over året 1948. (*Aperçu de la situation économique.*)
— 172. Folkemengdens bevegelse 1942—45. (*Mouvement de la population.*)
— 173. Meieribruket i Norge 1947. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
— 174. Forsikringsselskaper 1947. (*Sociétés d'assurances.*)
— 175. Veterinærvesenet 1947. (*Service vétérinaire.*)
— 176. Norges bergverksdrift 1947. (*Mines et usines.*)
— 177. Norges jernbaner 1945—46. (*Chemins de fer norvégiens.*)
— 178. Statistiske Oversikter 1948. (*Résumé rétrospectif.*)

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK. XI. 8

NORGES BERGVERKSDRIFT 1948

OPPGAVER OVER BERGVERKSDRIFTEN PÅ SVALBARD I ÅRET 1948

Mines et usines

UTGITT AV

STATISTISK SENTRALBYRÅ

OSLO

I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1950

For årene 1883-1898	se Norges Offisielle Statistikk, rekke III.		
"	1899-1903	"	" IV.
"	1904-1911	"	" V.
"	1912-1917	"	" VI.
"	1918-1924	"	" VII.
For året	1925	"	" VIII, nr. 3.
"	1926	"	" VIII, " 35.
"	1927	"	" VIII, " 78.
"	1928	"	" VIII, " 105.
"	1929	"	" VIII, " 137.
"	1930	"	" VIII, " 155.
"	1931	"	" VIII, " 193.
"	1932	"	" IX, " 15.
"	1933	"	" IX, " 42.
"	1934	"	" IX, " 69.
"	1935	"	" IX, " 95.
"	1936	"	" IX, " 121.
"	1937	"	" IX, " 147.
"	1938	"	" IX, " 176.
"	1939	"	" X, " 4.
"	1940	"	" X, " 26.
"	1941	"	" X, " 49.
"	1942	"	" X, " 68.
"	1943	"	" X, " 87.
"	1944	"	" X, " 105.
"	1945	"	" X, " 130.
"	1946	"	" X, " 147.
"	1947	"	" X, " 176.

I n n h o l d.

	Side
Forord	5
Oversikt	7-12
Tabeller 1948	13-17
Tabell 1. Oversikt over malmutvinningen i 1948	13
- 2. Gjennomsnittlig arbeidertall ved malmutvinningen	13
- 3. Utførte timeverk og utbetalte lønninger ved malmutvinningen	13
- 4. Forbruk av brensel og hjelpestoff ved malmutvinningen i 1948	14
- 5. Detaljerte oppgaver over malmutvinningen i 1948	14
- 6. Oversikt over metallproduksjonen i 1948	16
- 7. Arbeidertall, utførte timeverk og utbetalt arbeidslønn ved metallproduksjonen i 1948	16
- 8. Forbruk av brensel og hjelpestoff ved metallproduksjonen i 1948	16
- 9. Detaljerte oppgaver over produksjon og forbruk av råstoffer ved metallproduksjonen i 1948	17
Bergmestrenes meldinger om bergverksdriften i året 1948	18-53
Østlandske bergdistrikt	18
Vestlandske -	22
Trondheimske -	25
Nordlandske -	40
Finnmark -	47
Svalbard -	50

T a b l e d e s m a t i è r e s.

	Pages
Préface	5
Aperçu	7-12
Tableaux pour 1948	13-17
Tableau no 1. Aperçu général de l'industrie minière en 1948	13
- " 2. Nombre des ouvriers dans l'industrie minière	13
- " 3. Heures de travail et salaires aux ouvriers de l'industrie minière	13
- " 4. Consommation des combustibles et de la matière auxiliaire de l'industrie minière en 1948	14
- " 5. Données détaillées sur l'industrie minière 1948	14
- " 6. Aperçu général de la production des métaux 1948	16
- " 7. Nombre des ouvriers, heures de travail et salaires aux ouvriers de la production des métaux en 1948	16
- " 8. Consommation des combustibles et de la matière auxiliaire à la production des métaux 1948	16
- " 9. Données détaillées sur la production et consommation des matières premières à la production des métaux 1948	17
Rapports des inspecteurs des mines pour l'année 1948	18-53

REGISTER TIL BERGMESTRENES MELDINGER.

	Side		Side
Alta Skiferbrudd	49	Meisingset Gruve	36
Altermark Kleberstensgrube	46	Meløy Gruve	41
A.s Ankerske Marmorforretning	46	A.s Mineral	45
Arktikupol	53	Mosterhamm Kalkstensbrudd	24
Bagøiens Bergverk, Kaare	44	Mårnes Kvartsbrudd (Jac. Kjøle) ..	47
Bergkrystalldriften i Krutådal	47	Nordland Portland Cementfabriks	
Bergverksaktieselskapet Norge	19	Kalkstensbrudd	45
Bergverkselskapet Nord-Norge A.s ..	43	Norsk Magnesitindustri A.s	21
Bjarkøy Gruver	41	Norske Kulfelter A.s	53
A.s Bjørkaasen Gruber	43	Norwegian Mining Ltd. A.s	47
Bjørums Talkummølle	24	Nye A.s Sjøflot	36
Bossmo og Malmhaug Kisgruber	44	Næs Mineralmølle	22
Dale Malmfelter A.s	19	Orkla Grube-Aktiebolag	30
A.s Dalen Portlands Cementfabriks		Orkla Kvartsdrift A.s	46
Kalkstensbrudd	21	Orkla Metal-Aktieselskap	31
Det Norske Zinkkompani A.s	24	Oterstrand Gruber	44
Drag & Hundholmen Feltspatbrudd ..	45	Raffineringsverket A.s Avd. Evje .	22
Dunderland Iron Ore Company Ltd. .	41	A.s Rana Gruber	41
Engzeli Kromgrube	30	Ringerikes Nikkelverk	18
Feltspatkompaniet A.s	20	Risnes Kalkstensbrudd A.s	25
Fehnsgrubene	19	A.s Rødfjeldet Kisgruber	44
Folldal Verk A.s	25	A.s Rødsand Gruber	34
Fosdalen Bergverks-Aktieselskab ..	32	Røros Kobberverk A.s	27
Glomsrudkollens Zinkgruber A.s ...	19	Råna Nikkelmalmfelt	46
Glørem Kalksteingrube	37	Saggrenda Verk	20
Grimsrud Rutilgrube	20	Skaftun Kalkstensbrudd	24
Grong Gruber A.s	34	A.s Skaland Grafitverk	44
Grønøy Feltspatbrudd	47	Skienfjordens Kalkfjell	22
Hadelands Bergverk A.s	19	Skiferdriften i Friarfjord	49
Hammerfall Dolomittbrudd	45	Skorovas Gruber	34
Humbelen Kalkstengrube	39	A.s Skøien Kalkbrudd	22
Husvik Sink- og blymalmfelt	44	A.s Smestad & Sætre	21
Jelstad Kalkstenbrudd	47	Stordø Kisgruber A.s	25
Jennestad Grafitfelt	45	Store Norske Spitsbergen Kulkompani	
Jonsknuten Flusspatgrube	20	A.s	51
Killingdal Gruber	29	A.s Strinda Kalkverk	39
Kings Bay Kull Comp. A.s	52	A.s Sulitjelma Gruber	41
Kistrand Skiferbrudd A.s	46	A.s Sunnan kalksteinmølle	39
Kjøli Gruver	30	A.s Sydvaranger	47
Kjørholt Kalkstensbrudd	21	A.s Søftestad Gruber	19
A.s Knaben Molybdangruber	22	A.s Tangen Bruk	39
Kongsberg Sølvverk	18	A.s Titania	23
Kragerø Rutilgruber A.s	19	Tranby og Gjellebæk kalkstensbrud	
Kvalvik Kvartsbrudd	24	A.s	22
Kvandal Kvartsbrudd	46	Tveitstå Flusspatgruve	20
Kvina Molybdangruber	23	Vaddas Gruver	49
Laksådal Molybdengruber A.s	44	Valdres Skiferbrud A.s	21
Lassedal Flusspatgruve	20	A.s Vigsnes Kobberverk	23
Le Talkummølle	39	Visnes Kalkstensbrudd	38
Leivset Aktiekalkbranderi	46	A.s Vaagsøy Kalkverk	39
Lilleberg Verk A.s	39	Ørsdalen Wolfram og Molybdangruber	23
Lindvikkollens Rutilgrube	19	Østlandske Stenexport A.s	20
Lokken Verk	30	A.s Aamdals Verk	19
		Arnes Kalkstensbrudd	36

F O R O R D.

"Norges Bergverksdrift 1948" inneholder statistikk over malmutvinningen og metallproduksjonen, beretninger fra bergmestrene, endel oppgaver over bergverksdriften på Svalbard og bergmester Gunnar Aasgaards beretning om denne.

Statistikken omfatter bare de bergverk og metallprodusenter som har vært i drift i 1948. Om de øvrige verk er nærmere opplysninger gitt i bergmestrenes beretninger.

Sekretær Ingolf Strøm har stått for utarbeidelsen av denne statistikk,

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, .22. desember 1949.

P e t t e r J a k o b B j e r v e.

A. Skøien.

O V E R S I K T.

Foruten bergverksdriften omfatter bergverksstatistikken også metallproduksjonen, selv om den i liten utstrekning bruker norsk råstoff og i få tilfelle er knyttet til gruve drift. Av metallene ble bare sølv og kobber produsert i hytte ved oruvene. Til produksjon av aluminium, sink og ferrolegeringer blir det brukt vesentlig importerte råstoffer. Til jern- og stålproduksjonen er det gått med både norsk og utenlandsk malm.

B E R G V E R K S D R I F T E N.

Resultatet av bergverksdriften står i tabellene 1-5 side 13. For årene 1937-1940 og 1945-1948 er gitt et sammendrag i tabell A.

Tabell A. Hovedtall for bergverksdriften:

	1937	1938	1939	1940	1945	1946	1947	1948
Antall bedrifter ...	31	33	32	28	25	17	18	17
Ant. funksjonærer ..	402	418	418	380	380	308	339	389
Utbetalt funksjonær- lønnsinn (1000 kr.)	2 491	2 714	2 506	2 611	2 940	2 549	3 047	3 430
Gj.sn. arbeidertall:	5 774	6 418	6 151	4 533	3 066	2 563	3 021	3 357
Utførte time- verk(1000)	13 352	14 795	13 864	10 099	6 411	5 442	6 507	6 989
Utbetalt arbeids- lønn ... (1000 kr.)	18 007	21 285	20 668	16 329	14 116	13 555	18 198	20 672
Produksjons- verdi .. (1000 kr.)	45 035	57 432	56 368	41 879	18 713	28 370	47 091	58 302
Produksjonsindeks ..	-	100,0	95,7	59,4	16,7	26,5	37,3	41,5

Av tabellen ser vi at produksjonsindeksen for malmproduksjonen har ligget svært lavt i etterkrigsårene. Årsaken til det lave indekstall er at produksjonen av de to viktigste produkter i norsk gruve drift, jernmalm og svevelkis ennå ligger langt under førkrigsnivået. Hovedprodusenten av jernmalm, A/S Sydvaranger som hadde omkring 2/3 av hele jernmalmproduksjonen i 1938, holder ennå på med gjenoppbyggingen etter krigsskadene. Her vil malmproduksjonen antakelig komme i gang først i slutten av 1951. Av de andre jernmalmgraver er det bare A/S Titania som har hatt større produksjon i 1948 enn i 1938. Alt i alt var produksjonsmengden av jernmalm inklusive titanjernstein

bare 19.6 % av produksjonen i 1938, mot 13.4 % i 1947. Produksjonen av svovelkis har økt litt i 1948 og var da 71.5 % av produksjonen i 1938.

Den samlede verdi av malmproduksjonen har økt med 23.8 % siden 1947. Denne verdistigning skyldes foruten produksjonsøkningen de bedre priser som ble betalt særlig for svovelkis og koppermalm i 1948. Tabell B viser mengde og verdi av de forskjellige malmer for årene 1938, 1947 og 1948.

Tabell B. Mengde og verdi av malmproduksjonen.

	1938		1947		1948	
	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.
Sølvvertser	14 907	387	7 374	719	7 063	600
Koppermalm og -konsentrat.	35 105	5 017	19 154	7 072	21 064	8 661
Svovelkis, også kopper- holdig	1 027 776	18 167	720 015	29 314	735 021	34 195
Nikkelmalm	34 220	1 521	-	-	-	-
Jernmalm og titanjernstein	1 474 478	28 252	197 509	7 378	289 316	11 601
Sinkmalm og blyerts	15 089	679	8 960	1 568	10 462	2 438
Rutilkonsentrat	124	89	51	71	-	-
Molybdénglans	775	3 210	172	969	142	792
Andre	525	110	-	-	-	15
I alt	-	57 432	-	47 091	-	58 302

På grunnlag av oppgavene fra de enkelte gruver (se tabell 5) er innholdet av svovel og viktigere metaller i de utvunne malmer beregnet for årene 1937-1948 i tabell C:

Tabell C. Innhold av svovel og enkelte metaller i den utvunne malm.

År	Sølv	Kopper	Nikkel	Sink	Jern	Svovel
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
1937	8.8	20 744	877	8 838	718 238	462 590
1938	7.8	21 627	1 245	7 708	972 089	458 090
1939	9.2	20 357	1 106	5 768	930 213	456 817
1940	8.8	15 529	1 007	3 685	445 273	338 938
1941	8.0	17 988	907	4 436	433 914	404 975
1942	7.9	15 471	911	4 834	251 125	357 014
1943	7.2	16 248	577	4 887	205 495	352 204
1944	5.3	14 462	529	5 064	234 370	327 312
1945	4.1	5 203	516	1 835	74 131	109 867
1946	6.3	12 249	-	4 311	87 906	238 098
1947	7.1	14 707	-	5 637	142 481	316 620
1948	6.7	15 112	-	6 320	191 925	321 637

Arbeidertallet ved bergverkene har økt med 11.1 % sammenliknet med 1947. Praktisk talt hele økingen falt på jernmalm-, koppermalm- og svovelkisgruvene. Sammenliknet med førkrigsårene er arbeidertallet fremdeles lavt, og i 1948 var beskjeftiget bare 52.3 % av arbeidertallet i 1938. Nærmere opplysninger om funksjonærer, arbeidere m.v. i 1948 er gitt i tabellene 1, 2, 3 og 4.

M E T A L L P R O D U K S J O N E N .

Opgavene over metallproduksjonen er samlet i tabellene 0-9. I tabell D er det for årene 1937-1940 og 1945-1948 gitt et sammendrag av de viktigste tall.

Tabell D. Hovedtall for de metallproduserende bedrifter.

	1937	1938	1939	1940	1945	1946	1947	1948
Antall bedrifter	28	29	30	30	29	27	26	25
Antall funksjonærer	668	708	758	738	720	669	743	948
Utbet. funksjonærlønn (1000 kr.)	4 264	4 816	5 112	5 513	5 992	6 307	7 176	8 996
Gj. snittlig arbeidertall	5 718	5 962	6 072	5 161	4 241	5 078	5 991	6 736
Utførte timeverk	13 265	14 026	14 072	12 270	8 843	11 200	13 435	14 649
Utbet. arbeidslønn ... (1000 kr.)	20 900	23 874	24 410	22 970	20 657	29 926	39 739	45 988
Produksjonsverdi ... (1000 kr.)	171 476	180 741	194 429	182 264	65 207	190 964	263 040	372 798
Produksjonsindeks	-	100.0	104.7	73.9	19.9	63.9	81.2	102.5

Tabellen viser at metallproduksjonen var størst i den siste halvdel av året, mens den i de første 4 måneder i året var hemmet fordi tilgangen på elektrisk kraft var for liten. Først og fremst har produksjonen av de viktigste metallprodukter - som ferrolegeringer og aluminium - økt sterkt, og var i 1948 større enn i 1938. Av andre metaller er produksjonen økt for kopper og nikkel, men for sølv og rujern var den mindre enn i 1947. Tabell E viser mengde og verdi av de produserte metaller i årene 1938, 1947 og 1948.

Tabell E. Mengde og verdi av metallproduksjonen.

	1938		1947		1948	
	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde Tonn	Verdi 1000 kr.
Sølv	7.3	390	6.8	920	5.2	770
Kopper	10 547	8 997	7 920	16 710	8 935	21 527
Nikkel	8 467	27 705	7 796	27 330	8 401	35 400
Bly og tinn	581	945	403	2 330	502	3 400
Ferrosilisium	42 185	9 392	¹ 36 892	13 458	¹ 44 473	18 790
Andre ferrolegeringer.	93 442	32 169	² 53 826	52 431	² 06 842	89 001
Rujern	38 121	5 357	74 602	21 243	63 404	18 700
Sink	46 523	15 237	34 580	35 000	42 000	59 363
Aluminium	29 035	45 179	21 725		31 041	
Svovel	110 846		82 423	93 618	79 236	125 787
Andre produkter ³	-	35 370	-		-	
I alt	-	180 741	-	263 040	-	372 738

1. Omregnet til basis 45 %. 2. Produkter til videre foredling i samme bedrift er fra og med 1947 ikke medregnet. 3. Omfatter bl. a. gull, platina, rhodium, kadmium, typemetall, lagermetall, kopperskjerstein, stål, diverse metalllegeringer, elektroder og elektrodemasse og silisiumkarbid.

Prisutviklingen for de ulike slag metaller har vært meget forskjellig. Således ligger aluminiumsprisene under førkrignivået, og nikkelpriene er stort sett de samme som før krigen. Derimot har prisene på andre metaller som rujern, sink, kopper og bly gått meget sterkt opp etter krigen. Tabell F viser for viktigere metaller årlige gjennomsnittspriser etter "Commodity Year-Book", New York 1949.

Tabell F. Årlige gjennomsnittspriser for enkelte metaller.

År	Foundry nr. 2 Rujern	Sink	Kopper	Bly	Sølv	Alu- minium	Nikkel
	Pitts- burgh	East St. Louis	New York	St. Louis	New York	New York	
	\$ pr. long ton	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.	Cents pr. oz.	Cents pr. lb.	Cents pr. lb.
1937 .	25.41	6.52	13.27	5.86	44.8	20.08	35.0
1938 .	24.08	4.61	10.10	4.59	43.2	20.00	35.0
1939 .	23.47	5.12	11.07	4.90	39.1	20.00	35.0
1940 .	24.93	6.34	11.40	5.03	34.8	18.69	35.0
1941 .	25.89	7.48	11.87	5.64	34.8	16.50	35.0
1942 .	25.89	8.25	11.87	6.33	38.3	15.00	35.0
1943 .	24.00	8.25	11.87	6.35	44.8	15.00	35.0
1944 .	24.00	8.25	11.87	6.35	44.8	15.00	35.0
1945 .	25.03	8.25	11.87	6.35	51.9	15.00	35.0
1946 .	27.74	8.73	13.92	7.96	80.2	15.00	35.0
1947 .	34.42	10.50	21.15	14.50	71.8	15.00	35.0
1948 .	42.81	13.58	23.19	17.87	74.4	15.74	36.5

Gjennomsnittlig arbeidertall i året ved metallproduksjonen er økt fra 5991 i 1947 til 6736 i 1948. Dette svarer til en øking på 12.4 %. I 1938 var beskjeftiget 5962 arbeidere.

Nærmere opplysninger om funksjonærer, arbeidere, produksjon og råstoffforbruk er gitt i tabellene 6 - 10.

B E R G V E R K S D R I F T E N P Å S V A L B A R D I 1 9 4 8.

Ifølge bergmesterens beretning var de norske selskaper kommet i gang med produksjonsdrift og hadde bare en del byggearbeid igjen. Det var et selskap, Norske kullfelter A/S, som ikke var i drift - ved anlegget der var det bare vakthold. Det russiske selskap Arktikugol fortsatte gjenreisingsarbeidet og har i 1948 begynt å drive produksjonsdrift.

Totalproduksjonen ved de norske gruver ble 436 130 tonn (å 1000 kg) kull i 1948. Av dette ble utskiptet 420 324 tonn inklusive 19 980 tonn som bunkers. I 1947 var produksjonen 336 499 tonn og utskipningen 281 192 tonn.

I tabell G er gitt noen oppgaver for disse selskaper i årene 1937-1939 og 1945-1948. Fra det russiske selskap mangler en tilsvarende oppgaver.

Tabell G. Oversikt over kullproduksjonen ved de norske gruver i Svalbard.

	1937	1938	1939	1945	1946	1947	1948
Bedrifter	1	1	1	2	2	2	2
Arbeidertall i driftstiden	537	575	623	2	610	969	1 109
Av dette: i gruva	342	381	408		207	511	584
" " i dagen	30	28	33	1)	50	89	101
" " ved annet arbeid	165	166	182		353	369	424
Gjennomsn. arb.tall i året	537	575	623		610	969	1 109
Av dette: kvinner	31	36	50		61	105	124
Funksjonærtall (i driftstiden)	12	12	13		39	43	53
Utbetalt arbeider- og funksjonær lønn (1000 kroner)	2 710	3 067	3 522	1)	8 476	14 809	20 478
Produksjon:							
Mengde (tonn)	296 654	298 740	311 592	6 007	96 434	336 499	436 130
Eget forbruk av kull (tonn)	9 362	9 876	10 080	1)	5 259	11 627	15 029
Skipet i årets løp:							
Mengde (tonn)	290 876	287 425	298 439	294	62 732	281 192	420 324
Av dette bunkers til egne og fremmede skip (tonn)	17 874	17 525	17 697	142	4 532	13 890	19 980

1) Fullstendige oppgaver kan ikke skaffes.

Tabell H inneholder for årene 1927-48 oppgaver over produksjon og utførsel av kull og tallet på personer beskjeftiget på Svalbard inklusive de rus-

Tabell H. Oversikt over hele kullproduksjonen på Svalbard.

År	Produksjon av kull i alt 1000 kg	Utførsel av kull		Ant. personer beskjeftiget	
		I alt 1000 kg	Herav fra norske gruver 1000 kg	Sommer- sesong	Vinter- sesong ¹⁾
1927	325 425	295 729	295 729	760	615
1928	275 019	278 849	278 849	695	605
1929	251 185	239 719	239 719	736	439
1930	188 419	195 530	195 530	464	441
1931	243 095	216 103	216 103	647	671
1932	265 705	257 120	246 960	781	1 942
1933	426 107	353 943	280 104	2 198	1 938
1934	532 808	453 841	304 841	2 211	2 260
1935	708 801	634 819	315 951	2 260	2 300
1936	783 851	703 676	297 506	2 320	2 353
1937	766 135	745 000	290 876	2 545	2 470
1938	626 518	606 000	287 425	2 350	2 316
1939	625 000	611 685	296 439	2 665	2 459
1940	565 407	540 963	271 234	2 600	2 226
1941	2) 350 000	146 501	37 087	2 421	0
1942	0	0	0	0	0
1943	0	0	0	0	0
1944	0	0	0	0	0
1945	6 007	294	294	570	485
1946	96 434	62 732	62 732	3) ca. 600	1 551
1947	336 499	281 192	281 192	1 600	2 429
1948	516 130	4) 420 324	420 324	2 656	2 836

1) 1927/28, 1928/29 osv. 2) Tallet er rettet. I tillegg til det tidligere oppgitte kommer ten russiske produksjon i tiden 1.-25. august, anslått til ca. 20 000 tonn. 3) Omfatter bare Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S og Kings Bay Kull Comp. A/S. 4) Oppgave for de russiske gruver mangler.

siske gruver. For 1948 er produksjonen ved de russiske gruver anslått til ca. 80 000 tonn. Arbeidertallet omfatter alle personer som er knyttet til bedriftene, således også anleggsarbeidere og vaktmannskap ved gruver som ikke har vært i drift.

Nærmere opplysninger om de enkelte kullgruver er gitt i bergmesterens beretning.

TABELL 1. OVERSIKT OVER MALMUTVINNINGEN I 1948.

	Antall be- drifter	Antall funksjo- nærer	Utbetalt funk- sjoner- lønn 1000 kr.	Gj.snitt- lig ar- beider- tall i året	Utbetalt arbeids- lønn 1000 kr.	Produk- sjons- mengde Tonn	Produk- sjons- verdi 1000 kr.	Verdi av brensel og hjelpe- stoff 1000 kr.
Sølvertser	1	25	177	179	1 051	7 063	600	85
Koppermalm	2	91	757	928	5 455	21 064	8 661	674
Svovelkis, også kopperholdig	6	172	1 598	1 412	8 790	735 021	34 195	867
Jernmalm og titanjernstein .	4	70	681	593	3 809	289 316	11 601	81
Sink- og blymalm	2	16	109	132	871	10 462	2 438	190
Rutilmalm	1	-	-	2	11	350	15	-
Molybdenglans	1	15	108	111	685	142	792	87
I alt	17	389	3 430	3 357	20 672	-	58 302	2 719

TABELL 2. GJENNOMSNIITTLIG ARBEIDERTALL VED MALMUTVINNINGEN.

	Ved gruvedrift, sjeiding og oppberedning		Ved annet arbeid	I alt	H e r a v :			
	I gruva	I dagen			Menn		Kvinner	
					under 19 år	19 år og over	under 19 år	19 år og over
Sølvertser	76	89	14	179	-	179	-	-
Koppermalm	468	162	298	928	38	888	-	2
Svovelkis, også kopperholdig ...	583	335	494	1 412	33	1 337	1	41
Jernmalm og titanjernstein	263	207	123	593	14	578	-	1
Sink- og blymalm	68	33	31	132	3	125	-	4
Rutilmalm	2	-	-	2	-	2	-	-
Molybdenglans	74	13	24	111	1	110	-	-
I alt	1 534	839	984	3 357	89	3 219	1	48

TABELL 3. UTFØRTE TIMEVERK OG UTBETALTE LØNNINGER VED MALMUTVINNINGEN.

	Utførte timeverk					Utbetalt arbeiderlønn				
	Ved gruve- drift	Ved annet arbeid	I alt	H e r a v :		Ved gruve- drift	Ved annet arbeid	I alt	H e r a v :	
				Menn	Kvinner				Menn	Kvinner
	1000 timer	1000 timer	1000 timer	1000 timer	1000 timer	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr	1000 kr
Sølvertser	311	30	341	341	-	947	104	1 051	1 051	-
Koppermalm	1 189	747	1 936	1 932	4	3 489	1 965	5 454	5 450	4
Svovelkis, også kopperholdig.	1 913	1 020	2 933	2 861	72	5 945	2 845	8 790	8 648	142
Jernmalm og titanjernstein ..	970	293	1 263	1 261	2	2 940	969	3 809	3 806	3
Sink- og blymalm	202	66	268	265	3	692	179	871	864	7
Rutilmalm	5	-	5	5	-	11	-	11	11	-
Molybdenglans	180	63	243	243	-	534	152	686	686	-
I alt	4 770	2 219	6 989	6 908	81	14 558	6 113	20 672	20 516	156

TABELL 4. FORBRUK AV BRENSSEL OG HJELPESTOFF VED MALMUTVINNINGEN I 1948.

	Sølvertser		Koppermalm		Svovelkis		Jernmalm		Andre		I alt		
	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	Mengde	Verdi 1000 kr.	
Kull	tonn	8	1.0	2 048	225.5	279	37.2	116	16.0	28	4.6	2 479	284.3
Koks	"	5	0.8	458	55.3	208	32.8	201	23.2	33	4.0	905	116.1
Trekull	hl	60	0.2	-	-	-	-	-	-	-	-	60	0.2
Ved	favn	482	22.8	55	3.4	372	23.2	192	13.3	52	1.5	1 153	64.2
Karbid	tonn	6	2.6	38	17.3	55	26.5	29	13.9	11	4.7	139	65.0
Bensin	"	23	13.5	21	14.2	65	40.4	63	39.8	21	13.2	193	121.1
Annen brennolje	"	6	1.5	234	58.6	514	86.9	1 363	221.7	6	1.6	2 123	370.3
Smøreolje	"	3	4.8	36	51.3	41	54.9	31	41.0	10	12.9	121	164.9
Pussegarv	"	1	1.0	4	10.2	6	15.3	2	6.0	1	2.9	14	35.4
Sprengstoff ...	"	16	36.9	121	238.0	255	490.2	174	441.5	39	102.4	605	1 309.0
Andre	"	-	-	-	-	-	59.7	-	-	-	128.8	-	188.5
I alt		-	85.1	-	673.8	-	867.1	-	816.4	-	276.6	-	2 719.0

Anm. til tabell 1, 2, 3 og 4. Ved gruver som produserer flere forskjellige malmer, er antall bedrifter, antall arbeidere og funksjonærer, arbeider- og funksjonærlønn og verdien av brukt brensel og hjelpestoff ført under den malm som spiller hovedrollen i produksjonen ved vedkommende gruve. Se de detaljerte oppgaver i tabell 5.

TABELL 5. DETALJERTE OPPGAVER OVER MALMUTVINNINGEN I 1948¹⁾

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeidsdager i virksomhet	Utbrutt fast fjell	Av gruva utfordret	Produksjonsmengde	Prosentinnhold	Gj.sn. antall arbeidere i året ²⁾
I. Sølvertser.						
Kongsberg Sølvverk, Kongsberg	243	6 498	16 104	7 063	-	179
Gedigent sølv	-	-	-	4 545	60.0 Ag	-
Sølvsliker	-	-	-	10 485	20.0 Ag	-
Jærnsliker	-	-	-	2 570	2.7 Ag	-
Fattige sliger	-	-	-	7 045.5	0.028 Ag	-
II. Koppermalm.						
A/S Vigsnes Kobberverk, Avalsnes ..	-	-	-	134	12.0 Cu	-
Folldal Verk A/S, Folldal	-	-	-	2 580	18.5 Cu	-
A/S Røros Kobberverk, Røros	-	8 286	33 605	3 967	-	82
Ny Stornartz og Olavsgruben	539	8 286	33 605	5 967	-	82
Kopperkonsentrat	-	-	-	5 120	18.35 Cu	-
Koppermalm	-	-	-	847	6.2 Cu	-
A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen ..	-	-	-	510	20.55 Cu	-
Bergverkselskapet Nord-Norge A/S, Nord-Rana	-	-	-	226	22.9 Cu	-
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske	284	79 357	254 400	13 647	23.47 Cu, 1.64 Zn, 57.2 S 33.6 Fe	847
III. Svovelkis.						
A/S Vigsnes Kobberverk, Avalsnes ..	290	1 961	26 301	13 521	48.0 S	65
A/S Stordø Kisgruber, Stord	283	38 190	128 365	58 992	-	136
Sjeidet kis	-	-	-	7 362	41.2 S	-
Vasket kis	-	-	-	51 632	39.2 S	-

TABELL 5 (FORTS.). DETALJERTE OPPGAVER OVER MALMUTVINNINGEN I 1948¹.

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeidsdager i virksomhet	Utbrutt fast fjell	Av gruva utfordret	Produksjonsmengde	Prosentinnhold	Gj.sn. antall arbeidere i året ²
		m ³	tonn	tonn		
Folldal Verk A/S, Folldal	283	20 010	69 134	32 093	47.0 S	251
Nordgruva	-	13 620	45 469	-	-	-
Nygruva	-	6 390	25 665	-	-	-
Killingdal Grubeselskab, Alen ...	235	7 000	29 269	28 423	44.54 S, 1.747 Cu	81
Orkla Grube-A/b, Meldel	282	148 321	505 908	463 632	-	623
Finkis	-	-	-	235 236	41.21 S, 2.14 Cu	-
Smeltekis	-	-	-	230 396	41.52 S, 2.14 Cu	-
Fosdalens Bergverk-A/S, Malm	-	-	-	4 351	48.375 S	-
A/S Rjorkaasen Gruber, Ballangen	279	37 760	5121 026	66 925	-	256
Vaskøkis	-	-	-	62 900	47.88 S	-
Flotasjonskis	-	-	-	4 025	47.46 S	-
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske ...	-	-	-	64 135	0.28 Cu, 2.11 Zn	-
					47.1 S, 44.1 Fe	-
Bergverkselskapet Nord-Norge A/S, Nord-Rana	-	-	-	2 949	46.6 S	-
IV. Jernmalm og titanjernstein						
A/S Søftestad Gruber, Nissedal ..	262	6 183	27 680	22 890	55.5 Fe, 1.82 P	39
A/S Titania, Sokndal	285	100 859	6356 848	{ 90 017 17 937	{ 44.04 TiO ₂ , 35.95 Fe 2.77 TiO ₂ , 66.45 Fe	220
A/S Rødsand Gruber, Nesset	296	17 901	7 96 484	29 217	62.51 Fe	85
Fosdalens Bergverks-As, Malm	278	53 927	8259 396	129 315	64.484 Fe, 0.0270 P, 0.574 S	249
V. Sink- og blymalm.						
Folldal Verk A/S, Folldal	-	-	-	3 071	45.2 Zn	-
A/S Rjorkaasen Gruber, Ballangen	-	-	-	390	44.57 Zn	-
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske ...	-	-	-	2 527	1.50 Cu, 42.88 Zn	-
					35.35 S, 18.1 Fe	
Bergverkselskapet Nord-Norge A/S, Nord-Rana		17 052	50 227			
Gruven i Korgen	221	400	1 200	93	-	4
Sinkkonsentrat	-	-	-	25	52.5 Zn	-
Blykonsentrat	-	-	-	10	75.0 Pb	-
Gruven i Nord-Rana	279	16 652	49 027	4 391	-	111
Sinkkonsentrat	-	-	-	4 029	51.6 Zn	-
Blykonsentrat	-	-	-	562	71.3 Pb	-
Kaare Bagoiens Bergverk, Tjøtta ..	170	275	80	50	8 Pb, 12 Zn	17
VI. Andre malmer.						
A/S Enaben Molybdéngruber, Fjotland	260	42 071	101 823	142	93.0 MoS ₂	111
Lindvikkollens Rutilørube, Skåtøy	300	250	700	350	5.5 TiO ₂	2

¹ Se anmerkning til tabellene 1, 2, 3 og 4. ² I bergmestrenes meldinger er det til dels angitt det gjennomsnittlige antall arbeidere i driftstiden. For de gruver som har egne elektrisitetsverk har en skilt ut driftsoppgavene for disse og tatt dem med blant de oppgaver som meddeles for elektrisitetsverkene. Hyttedriften er likeledes skilt ut og tatt med under metallproduksjonen. Se tabell 5. Av disse grunner stemmer ikke alltid oppgavene over det gjennomsnittlige arbeiderantall med de tilsvarende oppgaver i bergmestrenes meldinger. 3 Herav av eldre beholdninger 56 tonn, 4 Herav av eldre beholdninger 18 457 tonn, 5 Herav av eldre beholdninger 1 146 tonn, 6 Herav av eldre beholdning er 80 tonn, 7 Herav av eldre beholdning 1 146 tonn, 8 erav

TABELL 6. OVERSIKT OVER METALLPRODUKSJONEN I 1948.

	Antall be- drifter	Antall funksjo- nærer	Utbetalt funk- sjønær- lønn	Utførte time- verk	Utbetalt arbeids- lønn	Produk- sjons- verdi	Verdi av råstoffer	Verdi av brensel og hjelpe- stoff
			1000 kr.	1000	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
Sølv-, kopper- og nikkerverk	4	82	788	1 470	4 700	59 382	46 841	774.1
Ferrolegeringsverk	9	306	2 814	4 752	14 521	125 169	76 320	947.9
Andre metall- produserende bedrifter .	12	560	5 394	8 427	26 767	188 187	100 286	2 831.3
I alt	25	948	8 996	14 649	45 988	372 738	223 447	4 553.3

TABELL 7. ARBEIDERTALL, UTFØRTE TIMEVERK OG UTBELET ARBEIDSLØNN VED METALLPRODUKSJONEN I 1948.

	Gj. sn. arbeider- tall	H e r a v :				Timeverk		Utbetalt arbeidslønn i 1000 kr.	
		menn		kvinner		menn 1000	kvinner 1000	menn	kvinner
		under 19 år	over 19 år	under 19 år	over 19 år				
I alt									
Sølv-, kopper- og nikkerverk	690	9	680	-	1	1 469	1	4 698	2
Ferrolegeringsverk ...	2 177	51	2 117	-	9	4 736	16	14 487	34
Andre metall- produserende bedrifter	3 869	106	3 726	-	37	8 364	63	26 613	154
I alt	6 736	166	6 523	-	47	14 569	80	45 798	190

TABELL 8. FORBRUK AV BRENSSEL OG HJELPESTOFF VED METALLPRODUKSJONEN I 1948.

	Sølv-, kopper og nikkerverk		Ferrolegeringsverk		Andre metallpro- duserende bedrifter		I alt		
	mengde	verdi	mengde	verdi	mengde	verdi	mengde	verdi	
		1000 kr.		1000 kr.		1000 kr.		1000 kr.	
Kull	tonn	246	25.3	7 647	735.6	6 060	608.8	13 953	1 369.7
Koks	"	1 110	184.9	73	8.3	3 083	395.1	4 266	588.3
Trekull	hl	61	0.2	3 958	15.0	120	1.0	4 119	16.2
Ved	favn	319	18.1	115	11.7	583	48.7	1 017	78.5
Torv	m ³	-	-	-	-	30	0.9	30	0.9
Bensin	tonn	6	4.1	68	47.1	49	33.1	123	84.3
Annen brennolje .	"	2 917	497.3	373	84.5	10 772	1 455.7	13 962	2 037.5
Smøreolje	"	13	15.9	23	23.8	70	115.4	106	160.1
Pusse-garn	"	3	6.7	6	13.8	10	27.8	19	48.3
Sprengstoff	"	-	-	1	1.1	3	11.6	4	12.7
Andre	"	-	1.6	-	2.0	-	133.2	-	156.8
I alt		774.1		947.9		2 831.3		4 553.3	

TABELL 9. DETALJERTE OPPGAVER OVER PRODUKSJON OG FORBRUK AV RÅSTOFFER
VED METALLPRODUKSJONEN I 1948.

	Tonn	1000 kr.		Tonn	1000 kr.
Sølv-, kopper- og nikkel- verk.			Jernskrap	20 632	1 809
			Kvarts og kvartsmjøel	86 132	1 806
			Kalkstein og kalk	41 976	1 184
P r o d u k s j o n :			Kull	28 646	3 336
Sølv	5,2	770	Koks og sinders	41 700	5 296
Kopper	8 935	21 527	Koksgrus	61 244	3 935
Nikkel	8 401	35 400	Tjære	2 160	448
Andre produkter ¹	-	1 685	Bek	2 377	692
			Elektroder og elektrodemasse	5 068	3 009
			Annet råstoff ⁴	-	16 873
I alt	-	59 382		I alt	-
					76 320
B r u k t r å s t o f f :			Andre metallproduserende bedrifter.		
Gedigent sølv og sølvsliger	14,8	491			
Sølvulfid	2,5	156	P r o d u k s j o n :		
Koppermalm og -konsentrat	20 732	8 735	Rujern ⁵	23 818	8 148
Nikkel-koppermatte	16 320	36 800	Sink	42 000	59 363
Kull	4 081	484	Tinn og bly	502	3 400
Koks og sinders	368	72	Aluminium	31 041	} 117 276
Annet råstoff	-	103	Andre produkter ⁶	-	
I alt	-	46 841		I alt	-
					188 187
Ferrolegeringsverk.			B r u k t r å s t o f f :		
P r o d u k s j o n :			Jern- og blikkskrap	16 878	1 746
Ferrosilisium (omr. 45 %)	44 473	18 790	Ferrolegeringer	1 189	1 962
Andre ferrolegeringer ²	106 842	89 001	Kvarts og kvartsmjøel	52 753	1 542
Andre produkter ³	-	17 378	Kalkstein og kalk	35 632	787
I alt	-	125 169	Kull	1 743	189
			Koks og sinders	44 896	6 531
B r u k t r å s t o f f :			Koksgrus	7 432	524
Krommalm	42 952	10 329	Bek	4 025	1 058
Manganmalm	149 469	24 107	Elektroder og elektrodemasse ...	1 432	514
Jernmalm og slig	61 998	3 496	Annet råstoff ⁷	-	85 433
				I alt	-
					100 286

1) Bl. a. gull, platina, palladium, rhodium og sølvnitrat. 2) Vesentlig ferrokrom, ferromangan og ferrosilicomanagan
3) Vesentlig elektrorujern og elektrodemasse. 4) Bl. a. ferrolegeringer og kromoksyd. 5) Det produseres en del ru-
jern også i andre grupper. Den samlede produksjon var 63 404 tonn. 6) Bl. a. stål, lagermetall, typemetall, svart-
blikk, kadmium, skjærstein, svovel og silisiumkarbid. 7) Bl. a. alumina, bauxitt, aluminiumoksyd, kryolitt, kopper-
holdig svovelkis, jernmalm og slig, sinkmalm, tinn, tinnaske og tinnmaterialer, bly, blyaske og blymaterialer.

B E R G M E S T R E N E S B E R E T N I N G E R O M B E R G -
V E R K S D R I F T E N I Å R E T 1 9 4 8 .

BERETNING OM BERGVERKSDRIFTEN I ØSTLANDSKE BERGDISTRIKT I ÅRET 1948.

(Gitt av bergmester H. Merckoll 10. mai 1949.)

1. K o n g s b e r g S ø l v v e r k, Kongsberg. Ved Kongsberg Sølvverk som omfatter gruve-, oppberedning og hyttedrift, var virksomheten i året 1948 i gang i 243 dager i gruva og smeltehytta, ved andre arbeider i 288 dager. Det samlede belegg utgjorde 193 kroppsarbeidere og 29 funksjonærer. Ved gruva og oppberedningen var beskjeftiget 165 arbeidere, hvorav 76 i gruva.

Ved gruvedriften ble utført 311 391 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 947 355.09; ved hyttedriften var belegget foruten 4 funksjonærer 14 kroppsarbeidere som utførte 29 187.5 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 81 489.53. De samlede arbeiderlønninger utgjorde kr. 1 132 615.- og funksjonærlønningene kr. 205 230.86.

I alt ble det utbrutt 6 498.88 m³ fast fjell og utfordret 8 632 tonn ertsty og 7 472 tonn gråberg.

Ved behandling i oppberedningsverket ble det produsert 4 343 kg gedigent sølv à 60.0 % Ag, 10 483 kg kissliger à 20.0 % Ag, 2 370 kg jernsliger à 2.7 % Ag og 7 045.5 tonn ekstraksjonssliger à 0.028 % Ag.

I hytta utgjorde produksjonen 4 125.4 kg sølv i barrer og granalier à 99.9% Ag, 3 235 kg sølvnitrat à 63.5 % Ag og 135.3 kg håndstener.

Ennvidere har bedriften levert 11 194 tonn pukkstein og grus til en verdi av ca. kr. 100 000.00.

2. R i n g e r i k e s N i k k e l v e r k, Tyrstrand. Driften er fremdeles innstilt. Gruverettighetene holdes i hevd av Raffineringsverket A/S.

3. Bergverksaktieselskapet Norge og Handels Bergverk A/S har overdratt sine rettigheter i Nannestad, Lunner og Nittedal herreder til Den Norske Stat.

4. Glomsrudkollens Zinkgruber A/S, Modum. Innehaveren, Gruber og Malm A/S, Oslo, meddeler at arbeider ikke har funnet sted i årets løp.

5. Aamdals Verk A/S, Skafså. Ingen drift har funnet sted i årets løp, bergverksrettighetene opprettholdes.

JERNGRUVER.

6. Fehnsgrubene, Holla. Feltets eier, godseier Cappelen, meddeler at driften foreløpig er innstilt, 12 mutinger holdes under frist.

7. Dale Malmfelter A/S, Nissedal. Selskapet meddeler at det i årets løp ikke er utført noe arbeid på dets jernmalforekomster i Nissedal herred.

8. Søftestad Gruber A/S, Nissedal. Virksomheten som omfatter grüvedrift på jernmalm, var i gang i 262 arbeidsdager med et samlet belegg på 39 arbeidere, hvorav 19 i gruva, ved bedriften er ansatt 4 funksjonærer. Av belegget er 4 menn under 19 år. Dessuten er ansatt 1 kvinne.

Av kroppsarbeidere ble utført 64 288,5 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 185 745,74.

I gruva ble utbrutt 6 183,32 m³ fast fjell, derav ved stigortdrift 772,6 m³. Av det utbrutte var 884 m³ gråberg. Utfordret ble 25 420 tonn malholdig gods samt 2 260 tonn gråberg.

Ved sjeidingen er produsert 22 830 tonn jernmalm med 55,5 % Fe og 1,82 % P.

RUTILGRUVER.

9. Lindvikkollens Rutilgrube, Kragerø. Virksomheten som drives for regning av Herm. Jensen, Risør, var i gang i 300 arbeidsdager med et belegg på 2 mann.

Det ble utført 4 448 timeverk for enkontant arbeidslønn av kr. 11 220,00. Arbeidet har vært fortsatt på anvisning nr. 3 - Storgruben - hvor det er brutt ca. 250 m³ fast fjell og produsert ca. 350 tonn rutilmalm som er ført til Nes Mineralmølle for videre behandling.

Avsetningen på rutil har i 1948 vært mindre god.

10. Kragerø Rutilgruber A/S, Helle pr. Kragerø. Ingen produksjon har funnet sted i årets løp. Det nedbrente malmvaskeri er ikke gjenoppbygd ettersom den økte verdensproduksjon, særlig i Australia, har redusert verdensmarkedets pris på høyprosentlig konsentrat til kr. 500,00 pr. tonn mot kr. 1 200,00 før krigen.

11. G r i m s r u d R u t i l g r u b e, Bamble. I Grimsrud Rutilgrube som eies og drives av Arthur Gromstad, har det i årets løp kun vært utført noen mindre arbeider.

F L U S S P A T G R U V E K.

12. T v e i t s t å F l u s s p a t g r u v e, Dalen i Telemark. Virksomheten som drives for regning av Ole Bonden, Sande, omfatter gruvedrift på flusspat. Den var i drift hele året med et belegg på 5 mann, hvorav 3 i gruva. Det ble utført 11 962 timeverk for enkontant arbeidslønn av kr. 37 560.00 og utbrutt i gruva 390 m³ fast fjell som ble utfordret og ved sjeiding ga 480 tonn stykkflusspat å 80-85 % CaF₂ og 570 tonn flusspatgrus å 75 % CaF₂. Eieren oppgir at produktet er lett å selge.

13. L a s s e d a l F l u s s p a t g r u v e, Saggrenda st. Ved Lassedal Flusspatgruve som er overtatt av A/S Årdal Verk, har det i årets løp kun vært utført vedlikeholdsarbeider med 2 mann. Av eldre beholdninger er utsjeidet 49.52 tonn flusspat med 70 % CaF₂.

14. J o n s k n u t e n F l u s s p a t g r u b e, Saggrenda st. Forekomsten som eies av Kongsberg Sølvverk, er bortleid til H. Bjørum, Oslo; ingen drift har funnet sted i årets løp.

15. S a g g r e n d a V e r k, Saggrenda st. Virksomheten som omfatter uttaing av flusspat og feltspat fra gruver samt formaling og oppberedning, eies og drives av H. Bjørum, Oslo. Av kroppsarbeidere ble ved gruvedriften i 150 dager utført 11 086.5 timeverk for enkontant arbeidslønn av kr. 35 517.00 Det ble brutt og utfordret 1 993 tonn feltspat. Ved verket ble utført 32 098 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 111 480.

Produksjonen utgjorde: 20.26 tonn flusspat J, 1 602.4 tonn feltspat FM-32, 5 tonn feltspat F-32 samt av malm fra andre gruver: 34.7 tonn granat, 80.558 tonn jernmalm T, 7.5 tonn jernmalm K og 1 424.9 tonn diverse feltspat.

M I N E R A L G R U V E R.

16. F e l t s p a t k o m p a n i e t A/S, Kragerø. Virksomheten som omfatter utbryting og formaling av feltspat og kvarts, var i gang i 300 arbeidsdager med et samlet belegg på 28 arbeidere og 2 funksjonærer.

Av kroppsarbeidere ble utført 51 781 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 151 618.45. Det ble brutt og utfordret 516 tonn tint å 8 % K₂O og 72 % SiO₂ samt 5 850 tonn kvartsitt å 98.8 % SiO₂.

Produksjonen utgjorde 489 tonn tintmjøl og 1 890 tonn kvartsittmjøl. Av malm fra andre gruver ble produsert 147 tonn feltspatmjøl og 232 tonn kvartsittmjøl. Produksjonen er blitt nedsatt på grunn av uregelmessig strømløp, salg er foregått dels innenlands og dels utenlands (Holland og Frankrike).

17. A/S Ø s t l a n d s k e S t e n e k s p o r t, Sel st. Virksomheten som omfatter drift av Klebersteinsgruve og talkummølle med separasjonsverk, har vært i gang i 230 dager med et belegg på 49 arbeidere, hvorav 15

mann i gruva. Ved bedriften var ansatt 12 funksjonærer. Av kroppsarbeidere ble utført 99 961 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 251 900.00, funksjonærlønningene utgjorde kr. 101 165.00. I gruva ble utbrutt 4 960 m³ fast fjell og utfordret 13 962 tonn kleberstein, hvorav 624 tonn av eldre beholdninger. Det ble produsert 13 302 tonn talkum av forskjellige kvaliteter og 332 tonn jernslig.

18. S m e s t a d & S æ t r e, Kvam st. Virksomheten som omfatter drift av talkumgruve med mølle, var i drift henholdsvis 254 og 296 arbeidsdager med et gjennomsnittlig belegg på 25 arbeidere, hvorav 6 i gruva. Av kroppsarbeidere ble utført 55 639 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 158 978.00. Det ble brutt 3 550 m³ fast fjell og utfordret 9 940 tonn rågods som ved den videre behandling ga 6 949 tonn talkum.

19. N o r s k M a g n e s i t i n d u s t r i A/S, Morud st. Virksomheten som omfatter bryting av magnesitt som bearbeides videre i selskapets fabrikk, var i gang i henholdsvis 253 og 300 dager.

Det samlede belegg var 19 arbeidere, hvorav 6 ved brytingen, og 4 funksjonærer. Av kroppsarbeidere ble i alt utført 40 434 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 106 462.08, funksjonærlønningene utgjorde kr. 26 558.89. Det ble brutt 928.08 m³ fast fjell og fordret 2 784 tonn gods som ved sjeiding utbrakte 1 740 tonn råmagnesitt. I fabrikk ble behandlet 2 332 tonn råmagnesitt, hvorav det ble framstilt 994.3 tonn brent magnesitt og 172.9 tonn magnesittegl, begge med 74 % magnesia.

20. V a l d r e s S k i f e r b r u d d, Kollstad. Virksomheten som omfatter bryting og tilvirking av skifer, var i gang i 265 arbeidsdager med et samlet belegg på 29 arbeidere, hvorav 14 var beskjeftiget med brytingen. Dessuten er ansatt 1 funksjonær. Av kroppsarbeidere ble utført 60 624 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 129 888.00. Det ble utbrutt ca. 500 m³ fast fjell og utfordret 1 900 tonn skifer.

K A L K S T E I N S D R I F T.

21. K j ø r h o l t K a l k s t e n s b r u d d, Eidanger. I Kjørholt Kalkstensbrudd som drives for regning av A/S Rjukanfos, Oslo, var arbeidet i gang i 305 arbeidsdager med et samlet belegg på 154 arbeidere, hvorav 146 i gruva, av arbeiderbelegget var 3 menn under 19 år. Ved bedriften var ansatt 12 funksjonærer. Av kroppsarbeidere ble utført 348 551 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 1 305 554. Funksjonærlønningene utgjorde kr. 129 829. Det ble utbrutt 134 585 m³ fast fjell og fordret 323 814 tonn kalkstein å 89 % CaCO₃ samt 37 857 tonn gråberg. Kalksteinen anvendes til kalksalpeterfabrikasjonen. På grunn av streik ved Eidanger Salpeterfabrikker ble det ikke levert kalkstein over taubanen i tiden fra 25/9 til 5/11-48. Det er installert høyfjellssøl i forbindelse med velferdsrommet.

22. D a l e n P o r t l a n d - C e m e n t f a b r i k A/S, Brevik. Virksomheten som omfatter bryting av kalkstein i dagbrudd i forbindelse med sementfabrikasjon, var i gang i 311 dager med et samlet belegg på 55 arbeidere,

hvorav 53 i bruddet. Ved bedriften var ansatt 3 funksjonærer.

Av kroppsarbeidere ble utført 117 997 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 474 795,81, funksjonærlønningene utgjorde kr. 17 472,80. Det ble utbrutt 239 560 tonn kalkstein à 80 % CaCO_3 og 136 276 tonn hornfels som ble levert nedknust og finmalt til sementfabrikken.

23. S k i e n s f j o r d e n s K a l k f j e l l, Stathelle. Bjønnes & Søn A/S, Stathelle, har med et belegg varierende mellom 2 og 8 mann i 280 dager brutt og fordret 4 806 tonn kalkstein med 93 % CaCO_3 . Samlet antall timeverk utgjorde 10 806, og det ble i kontante arbeidsløninger utbetalt kr. 30 236,80.

24. S k ø i e n s K a l k b r u d d. Ingen produksjon har funnet sted i årets løp.

25. T r a n b y & G j e l l e b æ k K a l k s t e n s b r u d, Lier. Virksomheten som omfatter marmorbrudd og pukkverk, var i drift hele året med et belegg på 7 arbeidere og 1 funksjonær. Av kroppsarbeidere ble i alt utført 14 600 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 49 033,56. Det ble brutt 1 545 m³ fast fjell og produsert 990 tonn marmorblokker og kalkstein med 95 % CaCO_3 samt 3 200 tonn pukk.

I Østlandske bergdistrikt er det i årets løp utstedt 17 mutingsbrev og meddelt 316 fristbevillinger, hvorav 28 til Den Norske Stat. Fra distriktets lensmenn innkom 47 anmeldelser.

BERETNING OM BERGVERKSDRIFTEN I VESTLANDSKE BERGDISTRIKT I ÅRET 1948.

(Gitt av bergmester H. Merckoll 10. mai 1949.)

1. N æ s M i n e r a l m ø l l e, Sagesund. Virksomheten som omfatter anriking av rutilmalm fra egne gruver, var ikke i gang på grunn av dårlig avsetning og fulle lagre. Det ble solgt 25 tonn, oversjøisk rutil selges til lavere pris enn den norske.

2. R a f f i n e r i n g s v e r k e t A/S, Avd. Evje, Evje st. Selskapet har fortsatt utviklingen og demonteringen av sine anlegg ved Evje Nikkelverk i hele året med et belegg på 17 mann og 4 funksjonærer. Av kroppsarbeidere er i alt utført 39 469,5 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 102 858,00. Det er samtidig utført en rekke arbeider for selskapets avdeling, Valberg Hyperite, Kragerø, hvor produksjon av makadam foregår, produksjonen går for en vesentlig del til eksport.

3. K n a b e n M o l y b d æ n g r u b e r A/S, Fjotland. Virksomheten som omfatter gruvedrift og flotasjon av molybdénglans, har vært i drift hele året med et belegg på 111 mann, hvorav 74 i gruva. Ved bedriften er envidere ansatt 15 funksjonærer. Av kroppsarbeidere er utført 243 386 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 685 325,00; funksjonærlønningene utgjorde kr. 108 331,00.

I gruva - Knaben II - ble utbrutt 42 070.9 m³ fast fjell og utfordret 101 823 tonn malmholdig gods med 0.148 % MoS₂ som etter flotasjon utbrakte 141.684 tonn molybdénkonsentrat à 93 % MoS₂. Av gruvas produksjon er 80 % tatt fra drifter under jord og resten ved dagbrudd. Bedriften meddeler at mangelen på arbeidskraft har i sterk grad hemmet produksjonen. I årets løp er innredet en rekke familieboliger.

4. K v i n a M o l y b d æ n g r u b e r, Fjotland. Kvina Molybdéngruber er av Erstatningsdirektoratet overdratt til Arne Mugås for hvis regning det er utført en rekke vedlikeholdsarbeider; produksjon har ikke funnet sted.

5. T i t a n i a A/S, Hauge i Dalane. Virksomheten som omfatter gruvedrift på titanjernmalm med oppberedningsverk, har vært i gang i 304 dager, gruvedriften i 285 dager. Det samlede belegg var 220 arbeidere, hvorav 7 under 19 år. Belegget i gruva var 69 mann, funksjonærbelegget utgjorde ennvidere 34 personer.

Av kroppsarbeidere ble utført 469 573.5 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 1 378 479.49, funksjonær lønningene utgjorde kr. 357 124.05.

I gruva ble utbrutt 100 859.8 m³ fast fjell og utfordret 356 848 tonn malm, hvorav 5 807 tonn av eldre beholdninger, av produksjonen er 270 803 tonn tatt fra dagstrosser. I alt er det drevet 829.2 lb.m. åpnings- og oppfaringsarbeider. I oppberedningsverket ble produsert 90 017 tonn ilmenittkonsentrat med 35.95 % Fe og 44.04 % TiO₂ samt 17 937 tonn magnetittkonsentrat med 66.43 % Fe og 2.77 % TiO₂.

All bryting har funnet sted på Storgangen. Ved utskipningshavnen i Jøsingfjord er utsprengt grunn for en ny 20 tusen tonns silo.

6. Ø r s d a l e n W o l f r a m - o g M o l y b d æ n g r u b e r, Bjerkreim. Virksomheten som omfatter gruvedrift på wolframminerale, er overtatt av Den Norske Stat. Ingen drift har funnet sted.

7. V i g s n e s K o b b e r v e r k A/S, Avaldsnes. Virksomheten som omfatter gruvedrift med oppberedning av svovelkis, kopperkis og sinkblende, var i drift i 290 dager med et belegg på 65 arbeidere, hvorav 31 i gruva. Ved bedriften var ansatt 11 funksjonærer. Av kroppsarbeidere ble utført 152 875 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 404 848.94, funksjonær lønningene utgjorde kr. 104 856.80.

I gruva ble utbrutt 1 961 m³ fast fjell og utfordret 26 301 tonn malmgods, hvorav 18 457 tonn av eldre beholdninger.

Det ble produsert: 13 521 tonn kiskonsentrat med 48 % S og 134 tonn kopperkiskonsentrat med 12 % Cu.

Bedriften meddeler at mangel på gruvearbeidere og driftsmaterialer som rør, skinner osv. har medført innskrenket drift. Gamle Vigsnes gruve er holdt lens til et dyp av 161.5 m.

8. S t o r d ø K i s g r u b e r A/S, Litlabø. Virksomheten som omfatter gruvedrift med oppberedningsverk for svovelkis, drives for regning av Erstatningsdirektoratet.

Arbeidet var i gang i 283 dager med et samlet belegg på 136 arbeidere, hvorav 4 kvinner, og 27 funksjonærer. Belegget i gruva var 45 mann. Av kroppsarbeidere ble utført 279 745.5 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 817 959.44.

I gruva er i alt utbrutt 38 190.6 m³ fast fjell, hvorav i strosser 36 544.6 m³, i alt ble det drevet 356.9 lb.m. ort og tverrslag. Det ble fordret 126 749 tonn råkis med 22.6 % svovel samt 1 616.5 tonn gråberg. Produksjonen utgjorde 7 360.9 tonn sjeidetkis med 41.2 % S samt 51 631.5 tonn vaske kis med 39.2 % S.

Enn videre er produsert og solgt 39 545 tonn makadam.

9. K v a l m i k K v a r t s b r u d d, Alsåker. A/S Bjølvefossen driver Kvalvik Kvartsbrudd for eget bruk til framstilling av ferrolegeringer. Ved bruddet var i 285 arbeidsdager beskjeftiget 17 mann som utførte 29 099.5 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 131 634.41. Det ble utbrutt 10 800 m³ fast fjell og produsert 25 000 tonn kvartsitt med 98 % SiO₂.

10. B j ø r u m s T a l k u m m ø l l e, Porsanger, Hardanger. Virksomheten som omfatter gruvedrift på talkum og formaling, var i gang hele året med et gjennomsnittlig belegg på 6 mann i gruva og 14 mann i mølla. Av kroppsarbeidere ble utført 47 826.5 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 155 490.-. Det ble brutt og fordret i alt 3 030 tonn råtalk og produsert 3 104.5 tonn av forskjellige kvaliteter.

11. D e t N o r s k e Z i n k k o m p a n i A/S, Odda. Virksomheten som omfatter elektrolytisk framstilling av sink og kadmium var i gang i 366 dager med et belegg på 741 arbeidere, hvorav 9 kvinner, og 112 funksjonærer. Av kroppsarbeidere ble utført 1 659 215 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 5 635 173.-; funksjonærlønningene utgjorde kr. 1 146 752.-.

Det ble behandlet 85 378 tonn sinkmalm med ca. 50 % Zn av spansk, svensk, amerikansk, australsk og norsk opprinnelse.

Produksjonen utgjorde:

42 000 tonn sink med 99.98 % Zn,
62 " kadmium med 99.98 % Cd og
369 " sinklegeringer.

Enn videre ble produsert 12 635 tonn monohydrat hvorav 6 039 tonn gikk til eget forbruk.

12. M o s t e r h a m n K a l k s t e i n s b r u d d, Mosterhamn. A/S Odda Smelteverk driver gruvedrift på kalkstein i fortsettelsen av det gamle dagbrudd. Arbeidet var i gang i 300 arbeidsdager med et samlet belegg på 13 mann som i alt utførte 28 637 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 86 032.05; ved bedriften er ansatt 1 funksjonær.

Det ble brutt og utfordret 5 600 m³ fast fjell og produsert 12 705 tonn kalkstein og 1 295 tonn avfallsstein og gråberg.

13. S k a f t u n K a l k s t e i n s b r u d d, Skaftå. A/S Odda Smelteverk driver gruvedrift på kalkstein med et belegg på 34 mann hvorav 30 mann i gruva. Arbeidet var i gang i 284 arbeidsdager og det ble av kroppsarbeidere utført 79 412 timeverk for en kontant arbeidslønn av kr. 236 288.-. Det ble

Ved gruvedriften er utført:

	Oppfaringsarbeider		Avbyggingsarbeider	
	Synker	Orter, tverrslag	Synker, orter	Strosser
Nordgruva				
L.m.	43.75	164.85	361.55	22.80
m ³ fast fjell	220	600	1 260	11 540
Arbeidstimer	2 222	6 638	7 685	23 695
Arbeidslønn kr.	8 510.11	25 669.86	32 390.59	95 272.38
Nygruva.				
L.m.	143.55	109.5	113.20	152.00
m ³ fast fjell	860	520	410	4 600
Arbeidstimer	6 681	2 688	3 063	8 124
Arbeidslønn kr.	26 226.16	11 317.87	12 978.95	36 127.09
	m ³		Arbeidstimer	Arbeidslønn kr.
Nordgruva				
Fordret løs masse	6 250 kis		19 660	70 282.30
Sjaktarbeid, vannlensing, gjen- fylling	2 450 berg			
Pumpet vann	-		41 069	110 505.88
	25 000		-	-
Nygruva				
Fordret løs masse	11 920 kis		31 336	106 069.14
Sjaktarbeid, vannlensing, gjen- fylling	1 215 berg			
Pumpet vann	-		65 031	188 640.98
Gjensatt til fylling	55 000		-	-
	1 215		-	-

På taubanene er transportert fra:

Gjetryggen til Folldal 45 469 tonn i 19 456 timer med en lønn av kr. 59 341.32 og fra Nygruva til Folldal 23 665 tonn i 11 582 timer med en lønn av kr. 34 664.76.

Taubanen Folldal Verk - Alvdal har transportert 38 761 tonn i 86 149 arbeidstimer med en lønn av kr. 241 138.43. Banen har vært i drift i 1 538.54 timer.

I flotasjonsverket er behandlet 67 235 tonn våt vekt i 90 635 arbeidstimer med en arbeidslønn av kr. 259 317.08. Av dette er produsert: 2 580 tonn kopperkonsentrat tørr vekt å 18.5 % Cu, 3 071 tonn sinkkonsentrat tørr vekt å 45.2 % Zn, 2 093 tonn svovelkiskonsentrat tørr vekt å 47.0 % S.

I Nordgruva er pr. 1/12-48 påvist ca. 342 747 tonn malm. Sannsynlig og mulig malm er relativt meget betydelig. I Nygruva er pr. 1/12-48 påvist 39 200 tonn. Sannsynlig og mulig malm er relativt stort.

Nye kistørkeanlegg ble ferdigbygd i april 1948 etter brannen 7/6-47.
Forbruk av de viktigste materialer:

	Mengde	Verdi kr.
Smikull tonn	21.750	3 057
Fyrkull tonn	2.241	287
Koks tonn	6.998	1 006
Ved favn	79.5	5 577
Eensin tonn	19.665	13 470
Andre brennoljer tonn	93.067	19 922
Karbid kg	8 322	4 161
Smøreolje kg	8 865	12 290
Pussegarn kg	926	3 055
Sprengstoff kg	19 286	42 580
Sum	-	105 405

Konjunktorene har vært gode med lett avsetning på kopper og sinkkonsentrat og bra avsetning på kiskonsentrat. Kisavbrannen har funnet avtakere i Tyskland.

Lønningene og materialprisene har vært meget høye, og tilgangen på arbeidskraft har vært tilstrekkelig.

SØR-TRØNDELAG FYLKE.

A/S R ø r o s K o b b e r v e r k har i 1948 drevet Nye Storwartz Gruve, Olavs Gruve, Velten og Smeltehytta. Arbeidstiden har vært 330 dager i gruvene og 210 dager i hytta.

Antall arbeidere og funksjonærer, arbeidstimer og arbeidslønninger:

	A r b e i d e r e				Funksjo- nærer
	Gruva	Dagen	Diverse	Sum	
Antall arbeidere:					
Storwartz Gruve } Olavs Gruve } Smeltehytta	9-35 - -	52-71 48-59	- 8-20	76-91 56-78	6-7 6-7
Arbeidstimer:					
Storwartz Gruve } Olavs Gruve } Smeltehytta	173 179 - -	101 089	- 32 163	173 179 133 252	- -
Arbeidslønn kr.:					
Storwartz Gruve Olavs Gruve Smeltehytta	463 353.60 - -	281 463.42	- 88 557.33	463 353.60 370 020.75	43 486.20 46 496.28

Produksjonsoppgave:

	Utbrutt fast fjell	Fordret og produsert
Storwartz Gruve	424 m ³	1 479 tonn herav av eldre beholdning 56 tonn à 1.58 % Cu
Olavs Gruve	7 862 m ³	26 352 tonn à 2.33 % Cu
Velten	-	5 774 tonn à 1.16 % Cu

I flotasjonen er behandlet 32 758 tonn koppermalm tørr vekt i 49 091 arbeidstimer med kr. 134 954 i lønn. Av malmen er produsert ved flotasjon og sjeiding: 3 120 tonn kopperkonsentrat à 18.33 % Cu og 847 tonn smeltemalm tørr vekt à 6.10 % Cu.

I smeltehytta er smeltet 6 072 tonn kopperkonsentrat à 16.98 % Cu, 1 709 tonn kvartsitt og 392 tonn kalkstein. Herav er smeltet for Folldal Verk 2 160 tonn kopperkonsentrat à 19.07 % Cu.

Det er produsert 984 416 kg. bessemerkopper à 98.5 % Cu. Herav er raffinert 663 184 kg. til 653 965 kg. raffinerkopper à 99.75 % Cu. Av bessemerkopperet er 417 622 kg. raffinert for Folldal.

I Olavs Gruve og Storwartz Gruve er utført:

	L.m	m ³	Arbeids- timer	Arbeids- lønn kr.
Ordinær oppfaring i orter og tverrslag:				
Olavs Gruve	56.2	-	2072	5945
Storwartz Gruve	27.2	-	822	2227
Avbyggingsarbeid, strosser:				
Olavs Gruve	-	7862	20485	66659
Storwartz Gruve	-	424	1805	4748
Fordring:				
Storwartz Gruve	-	564	3473	8756
Olavs Gruve	-	10670	31478	87836
Sjaktarbeid, vannlensing m.m.:				
Storwartz Gruve	-	-	4403	9622
Olavs Gruve	-	-	27986	79917
Pumpet vann:				
Olavs Gruve	-	32900	-	-
Storwartz Gruve	-	286500	-	-
Gjensatt til fylling:				
Olavs Gruve	-	347	-	-
Storwartz Gruve	-	43	-	-

Forbruk av de viktigste materialer:

	Olavs Gruve og Storwarts Gruve		Smeltehytta	
	Mengde	Verdi kr.	Mengde	Verdi kr.
Smikull tonn	12.8	1 645	5.5	707
Koks tonn	7.26	1 161	1 069	179 508
Ved favn	29	2 220	118.5	7 911
Bensin tonn	-	-	1.7	1 052
Andre brennoljer tonn	-	-	163	38 475
Karbid kg	1 952	871	-	-
Smøreolje og fett kg	3 626	4 272	2 902	2 747
Pusse garn kg	300	865	253	708
Sprengstoff kg	6 763	17 435	-	-
Sum	-	28 469	-	201 108

For elektrisk kraft ved gruvene er betalt kr. 24 748 og ved smeltehytta er betalt kr. 3 000.

1948 karakteriseres som et forholdsvis godt år med gode priser og gode avsetningsforhold innenlands. Magnetkisen som hittil har vært uselgelig, ser ut til heretter å finne marked.

Sinkflotasjonen har vært kjørt forsøksvis.

I Nordgruvene har det ikke vært noen produksjon.

Gjennom Statens Arbeidstilsyn har verket av Riksreserverfondet fått tilskudd på kr. 50 000 til brakker og velferdsanlegg.

K i l l i n g d a l G r u v e s e l s k a p, Reitan st., Alen, som tilhører H. & F. Bachke og V. B. Lange, har vært drevet i 235 dager.

Oppgave over arbeidere og funksjonærer, timeverk og arbeidslønninger:

	Arbeidere				Funksjonærer
	Gruva	Dagen	Diverse	Sum	
Antall	62	5	7-30	74-97	9
Arbeidstimer	125 532	10 340	28 599	164 471	-
Arbeidslønn kr.	416 345	36 888	86 718	539 951	78 950

Det er utbrutt 7 000 m³ råkis og fordret ut av gruva 29 269 tonn råkis med ca. 43.09 % S og 1.69 % Cu, som ved sjeiding har gitt 28 423 tonn finkis å ca. 44.34 % S og 1.74 % Cu. Dette er transportert med taubanen. Med jernbanen er sendt 29 049 tonn. Det er utført 107.93 l.m. sjakter, 141.02 l.m. stoller og 73.55 l.m. orter. Det er fordret og strosset 7 000 m³ løs masse og pumpet ca. 2 000 m³ vann. Gjensatt til fylling ca. 100 m³ berg.

Geofysisk er undersøkt 13 000 mål uten nevneverdig resultat.

Nysjakten i Bjørgen er drevet et godt stykke nedover, men arbeidet er forsinket på grunn av mangel på nødvendig materiell.

Konjunktorene og arbeidsforholdene har vært tilfredsstillende, men materialtilførselen har vært mangelfull.

Forbruk av de viktigste materialer:

		Mengde	Verdi kr.
Kull	hl	128	1 007
Ved	favn	2	156
Pensin	kg	-	-
Andre brennoljer	kg	69	20
Karbid	kg	3 453	1 751
Smørelje	kg	1 515	1 816
Pusse garn	kg	239	712
Sprengstoff	kg	8 863	23 616
Borstål	kg	1 440	6 620
Bormaskinmateriell		-	39 508
Steinverktøy		-	419
Sum		-	75 625

Selskapet har eget elektrisk kraftverk.

K j ø l i G r u v e r som tilhører Staten, ligger nede.

E n g z e l i K r o m g r u b e (S k a r d G r u b e) har ikke vært i drift.

L ø k k e n V e r k i M e l d a l b e r r e d:

tilhører Orkla Grube-Aktiebolag og er drevet i 282 dager.

Belegget fordeler seg således:

	Arbeidere				Funksjo- nærer
	Gruva	Dagen	Diverse	Sum	
Antall	238-258	169-200	179-198	605-637	85
Arbeidstimer	506913	386779	426897	1320589	-
Arbeidslønn:					
i kontanter kr.	2748044		1146576	3894620	850993
i naturalytelser kr.	4557		1996	6553	-

Det er utbrutt 148 321 m³ fast fjell. Fra gruva ble fordret 501 431 tonn kopperholdig svovelkis og 4 477 tonn gråfjell. Herav er framstilt 233 236 tonn finkis 0-6 m/m med 41.21 % S og 2.14 % Cu og 230 396 tonn smeltekis med 41.52 % S og 2.14 % Cu, tilsammen 463 632 tonn med gjennomsnittlig 41.36 % S og 2.14 % Cu.

Forbruk av de viktigste materialer:

	Mengde	Verdi kr.
Kull	42 tonn	5 001
Koks	164 tonn	24 600
Ved	265 favn	15 370
Bensin	40.2 tonn	23 495
Andre brennoljer	409.5 tonn	63 329
Karbid	24 894 kg	11 451
Smøreolje	121 550 kg	17 920
Pussegarn	2 325 kg	6 418
Sprengstoff	157 432 kg	276 086
Porstål	31 120 kg	32 850
Sum ...	-	476 520

For leid elektrisk kraft er betalt kr. 414 148.-.

Bryting i gruva:

	L, m	m ³	Arbeids- timer	Arbeidslønn kr.
Oppfaring, stigorter og synker	832.3	4 213	17 561	65 917.36
orter og tverrslag	1 814.3	14 453	37 672	127 411.75
Avbygging, orter og synker	560.20	2 056	15 320	50 540.18
strosser	-	126 599	83 423	277 839.52
Fordring	-	130 110	184 780	575 580.76
Sjaktarbeid, vannlensing	-	-	396 646	1 257 459.87
Pumpet vann	-	170 330	-	-
Gjensatt til fylling	-	16 334	-	-

Behandlet ved sjeiding, knusing og vasking:

	Behandlet rågods tonn	Arbeidstimer	Arbeidslønn kr.
Sjeiding ved kvinner ...	463 632	31 757	62 776
Knusing og vasking	463 632	73 347	198 540
Reparasjon	-	72 235	212 690
Sum ...	-	177 339	474 006

Det er utført 761.09 m. diamantborhull.

Orkla Metal-Aktieselskap, Thamshavn, som eies og drives av Orkla Grube-Aktiebolag, har vært drevet i 299 dager.

Oppgave over arbeidere, funksjonærer, arbeidstimer og arbeidslønn:

	A r b e i d e r e		Funksjonærer
	ved hytten	diverse	
Antall	332 - 356	-	21
Arbeidstimer	778 600	-	-
Arbeidslønn, i kontanter kr.	2 432 819	-	206 209
i naturalytelser	7 550	-	-

Produksjonsoppgave:

Smeltet	Innhold	Produsert tonn
Svovelkis 236 280 tonn	2.13 % Cu 41.66 % S 96 % SiO ₂	79 235.785 svovel à 99.9 % S
Koks 33 614 tonn		12 987.42 skjærstein à 34.78 % Cu.
Kvarts 39 303 tonn		
Kalkstein 22 462 tonn		

Forbruk av de viktigste materialer:

	Mengde	Verdi kr.
Kullstoffstål	40 tonn	44 000
Koks	148 tonn	18 200
Ved	460 favn	40 730
Ildfast stein	110 000 stk.	600 000
Isolasjonsmateriell	-	50 000
Pensin	9 tonn	5 000
Andre brennoljer	2 185 tonn	224 600
Arbeidshansker	1 831 par	17 550
Kokiller	100 stk.	7 500
Smøreolje	9 750 kg	16 836
Pusse-garn	2 800 kg	9 800
Sprengstoff	1 600 kg	4 100
Sum	-	1 038 316

Betalt for leid elektrisk kraft kr. 248 999, for emballasje kr. 5 200 og for bortsatt arbeid kr. 300 000, ialt kr. 554 199.

NORD-TRØNDELAG FYLKE.

F o s d a l e n s B e r g v e r k s - A k t i e s e l s k a b, Malm, har hatt 278 arbeidsdager i året.

Oppgave over arbeidere, funksjonærer, arbeidstimer og arbeidslønn:

	A r b e i d e r e				Funksjonærer
	Gruva	Dagen	Diverse	Sum	
Antall	112 - 174	64 - 74	29 - 56	224 - 291	19
Arbeidstimer	452 829		107 862	560 691	-
Arbeidslønn	1 400 371.33		317 530.45	1 717 901.78	178 087.92

Ved gruvedriften er utbrutt 53 927 m³ fast fjell.

Det er utfordret fra gruva 242 675 tonn råmalm og 16 721 tonn gråberg, tilsammen 259 396 tonn, herav var 20 434 tonn råmalm av eldre beholdning. Det er produsert 129 315 tonn slig à 64.484 % Fe, 0.027 % P og 0.574 % S samt 4 351 tonn svovelkis à 48.375 % S.

Forbruk av de viktigste materialer:

		Mengde	Verdi kr.
kull	tonn	94	12 040
koks	tonn	7	1 274
Ved	favn	99	7 042
Pensin	tonn	7.5	5 100
Andre brennstoff	tonn	6	1 530
karbid	kg	18 574	8 544
Smøreolje	kg	10 906	10 439
Pusse garn	kg	907	2 215
Sprengstoff	kg	112 240	313 852
Pineoil	kg	1 956	4 010
Sum		-	366 046

Det er betalt for leid elektrisk kraft kr. 172 489.06

Bryting i gruva:

	L. m	m ³	Arbeids- timer	Arbeids- lønn kr.
Forberedende arbeider				
sjakter	10.2	129	945	3 111.83
stoller	172.4	1 207	1 853	6 155.72
Avbyggingsarbeider				
synker	22.9	147	1 072	3 897.51
orter m.m.	1 386.8	11 113	17 416	53 870.67
stigorter	864.5	3 512	9 095	37 007.94
strosser, grøfter	-	37 819	35 370	113 664.07
Fordret	-	53 492	55 392	173 657.05
Sjakthauerarbeid, vannlensing m.v.	-	-	305 509	907 875.26

Ved sjeiding er behandlet 242 675 tonn råmalm, som ga 224 265 tonn vaske-
malm i 21 949 arbeidstimer med kr. 63 486.19 i arbeidslønn.

Ved oppberedning er behandlet 224 265 tonn i 65 847 arbeidstimer med kr.
190 458.57 i arbeidslønn.

På jernbanen er transportert 259 396 tonn i 15 874 arbeidstimer med kr.
51 210.14 i arbeidslønn.

Båtlasting har tatt 17 535 arbeidstimer med kr. 65 162.86 i arbeidslønn.

S k o r o v a s G r u b e r, Flåtådal st., tilhører A/S Skorovas Gruber,
Oslo. Det er arbeidd 277 dager i året.

Oppgave over arbeidere og funksjonærer, arbeidstimer og arbeidslønn:

	Arbeidere			Funksjo- nærer
	Gruva	Diverse	Sum	
Antall	3-10	17-66	27-70	4
Arbeidstimer	15503.5	77884	93387.5	-
Arbeidslønn	51414.93	238416.39	289831.32	41364.96

I gruva er utbrutt 2 499 m³ fast fjell og utfordret 6 600 tonn gråberg.
Ingen kis er produsert.

Det er betalt kr. 39 198 for leid elektrisk kraft og kr. 4 210.96 for
bortsatt arbeid.

I gruva er drevet:

	Forberedende arbeider		Ordinær opparing; stigort
	Siloer	Stoller	
L.m	-	55.4	50.4
m ³	1 868	479	152
Arbeidstimer	3 316	1 347	731
Arbeidslønn	11 580	4 373	2 392

A/S G r o n g G r u b e r tilhører Staten, som eier Joma og Gjersvik
gruver m.m. Det er intet arbeid utført i gruvene. I dagen er gjort vedlikehold
og oppsynsarbeider med 5 mann og 1 funksjonær.

Det er utført 11 169 arbeidstimer med kr. 24 953.45 i arbeidslønn.

I funksjonær lønn er utbetalt kr. 6 510.

MØRE OG RØMSDAL FYLKE.

R ø d s a n d G r u b e r i Nettet herred tilhører A/S Rødsand Gruber,
Oslo. De er drevet i 296 arbeidsdager.

Belegget fordeler seg således:

	Arbeidere				Funksjo- nærer
	Gruva	Dagen	Diverse	Sum	
Antall	13-54	4-12	29-58	78-99	13
Arbeidstimer	74 930	17 052	76 571	168 553	-
Arbeidslønn kr.	287 248		239 117	526 365	109 155

I gruva er utbrutt 17 901 m³ fast fjell. Fra gruva er utfordret 96 484 tonn separasjonsmalm à 21 % Fe. Herav er 33 391 tonn aveldre beholdning. Det er produsert 29 217 tonn Fe slig à 62.51 % Fe og 9 600 tonn pulk.

Forbruk av de viktigste materialer:

	Mengde	Verdi kr.
Kull	10 tonn	1 647
Koks	5 tonn	743
Ved	25 favn	2 100
Bensin	4.76 tonn	2 999
Andre brennoljer	3.115 tonn	867
Karbid	4 215 kg	2 065
Smøreolje og fett	5 720 kg	9 374
Pusse-garn	563 kg	1 473
Sprengstoff	14 771 kg	35 497
Sum	-	56 765

Det er betalt kr. 5 947 for leid elektrisk kraft. All produksjon går til innenlands foredling. Det har vært produksjonsstopp i juli, august og delvis september på grunn av reparasjoner og modernisering av separasjonsanlegget og knuseriet.

I gruva er utført:

	Ordinær oppfaring: Orter og tverrslag	Avbygging: strosser
L.m	237	-
m ³	948	17 820
Arbeidstimer	6 813	14 137
Arbeidslønn kr.	18 892	42 787

Det er fordret 27 010 m³ i 33 379 arbeidstimer med kr. 94 069 i arbeidslønn. Diverse sjakthauerarbeider, vannlensing m.m. i 5 574 arbeidstimer med kr. 14 261 i arbeidslønn.

Det er pumpet ca. 10 000 m³ vann ut av gruva. Ved knusing og magnetisk separasjon er behandlet 94 914 tonn råmalm i 33 880 arbeidstimer med kr. 94 214 i arbeidslønn. Herav er produsert 29 217 tonn Fe-slig.

Det er boret 328,9 m. diamantborhull.

Meisingsetgruve tilhører Christiania Spigerverk og har ikke vært i drift i 1948.

Årnes kalkstensbrudd i Stangvik herred i Surnadal som tilhører Electric Furnace Products Co., Ltd., Sauda, har vært i drift i 300 arbeidsdager med et belegg av 16-22 arbeidere og 1 funksjonær.

Det er utbetalt kr. 88 357,80 i arbeidslønn og utført 36 190,5 arbeidstimer. I funksjonærlønn er utbetalt kr. 12 609,42.

I gruva er utbrutt 3 940 m³ fast fjell og det er utfordret fra gruva 10 244 tonn kalkstein à 97 % CaCO₃.

Forbruk av de viktigste materialer:

	Mengde	Verdi kr.
Smikulltonn	1.4	181.00
Vedfavn	0.5	375.00
Pensin	-	-
Andre brennoljertonn	16.15	3 164.75
karbidkg	2 000	959.30
Smøreoljekg	1 227	1 627.87
Pussegarvkg	25	39.00
Sprengstoffkg	2 650	8 217.50
Sum	-	14 226.92

Av kraftforbruket er gått til bryting 50 kW, til transport 18 kW og diverse arbeider 60 kW, tilsammen 128 kW.

Nye A/S Sjøflot, Glærem, Surnadal med hovedkontor i Bergen, har drevet kalksteinsgruva i 296 dager med 28-30 arbeidere og 2 funksjonærer, som fordeler seg således:

	Arbeidere				Funksjonærer
	Gruva	Dagen	Diverse	Sum	
Antall	22 - 25	4 - 7	1 - 2	28 - 30	2
Arbeidstimer	38 929	15 629.50		54 558.5	-
Arbeidslønn kr.	119 550.27	39 776.72		159 326.99	9 150.60

I gruva er utbrutt 13 800 m³ fast fjell.

Det er fordret ut av gruva 9 697 tonn stor kalkstein og 23 461 tonn små kalkstein, tilsammen 33 158 tonn.

Forbruk av materialer:

		Mengde	Verdi kr.
Smikull	kg	900	98.90
Brennoljer	kg	17 245	4 849.59
Karbid	kg	2 650	1 420.98
Smøreolje	kg	1 875	2 386.31
Sprengstoff	kg	8 075	18 474.51
Fenghetter	stk.	9 298	714.15
Lunte	ringer	2 885	3 528.35
Sum		-	31 472.79

Betalt elektrisk kraft kr. 6 022.27.

Kraftforbruket fordeler seg med 110 kW til knusing og bryting og 15 kW til transport, tilsammen 125 kW.

Glærem Kalksteingruve, Glærum, Surna, som tilhører A/S Årdal Verk, Oslo, har drevet i 222 dager. Belegget fordeler seg således:

	Arbeidere			Funksjo- nærer
	Gruva	Dagen	Sum	
Antall	16-28	8	24-36	3
Arbeidstimer	62 857.5		62 857.5	-
Arbeidslønn kr.	159 009.26		159 009.26	28 562.60

I gruva er utbrutt 10 637 m³ fast fjell. Det er utfordret fra gruva 21 779 tonn kalkstein à 98 % CaCO₃ og 5 623 tonn kalkstein à 94 % CaCO₃, tilsammen 27 402 tonn. Herav er 2 175 tonn rik kalkstein og 1 550 tonn fattig kalkstein, i alt 3 725 tonn av eldre beholdninger.

Forbruk av materialer:

		Mengde	Verdi kr.
Brennoljer	liter	7 502	1 650.44
Karbid	kg	1 319	685.88
Smøreolje	kg	1 322	2 015.69
Pusse garn	kg	30	60.00
Sprengstoff	kg	9 240	25 452.00
Sum ...		-	30 864.01

Det er betalt i leie for elektrisk kraft kr. 21 344.69.

Kraftforbruket fordeler seg således:

Bryting	150 kW til pressluft
Transport	40 kW til diesellokomotiv
Div. arb.	684 kW til knuseri, skrapeanlegg og verksted
Tilsammen	874 kW

I gruva er utført:

	L.m	m ³	Arbeids- timer	Arbeids- lønn kr.
Forberedende arbeider:				
sjakter	-	-	-	-
stoller	35	700	552	1 700
Ordinær oppføring:				
orter, tverrslag	160	53	3 552	9 022.08
Avbygging:				
synker	70	23	376	1 128
strosser	-	9 870	7 500	22 800

Det er fordret ogsjeldet 10 567 m³ i 7 458 arbeidstimer med kr. 18 943.32 i arbeidslønn. Til diverse jordarbeid i dagen, fjellrensing og sjakhauerarbeid er gått med 6 333 arbeidstimer med kr. 19 848.03 i arbeidslønn.

V i s n e s k a l k s t e n s b r u d d i Eide, Møre drives av Nye A/S Sjøflot, Bergen. Det er drevet i 225 dager. Belegget fordeler seg således:

	Arbeidere			Funksjo- nærer
	Gruva	Dagen	Sum	
Antall	12-19		12-19	1
Arbeidstimer	25 761		25 761	-
Arbeidslønn kr.	65 479.21		65 479.21	5 280

Det er utbrutt 5 700 m³ fast fjell.

Produksjonen er: 9 789 tonn stor kalkstein og 4 935 tonn små kalkstein, tilsammen 14 724 tonn.

Forbruk av materialer:

	Mengde	Verdi kr.
Pensin	liter	2 250
Solarolje	kg	6 646
Smøreolje	kg	340
Sprengstoff	kg	2 832
Fenghetter	stk.	12 100
Lunter	ringer	1 421
Sum		-
		12 152.61

Til drivkraft er brukt en 50 kW forbrenningsmotor.

A/S V a a g s ø y K a l k v e r k har ikke innsendt årsberetning.

I l u m b e l e n K a l k s t e i n s g r u b e har ikke innsendt årsberetning.

A/S S t r i n d a K a l k v e r k har ikke vært i drift i 1948.

A/S T a n g e n B r u k i Skatval i Nord-Trøndelag fylke har vært i drift i 314 dager i året med 7 til 10 arbeidere og 1 funksjonær.

Samlet antall arbeidstimer er 18 497.5 og utbetalt arbeidslønn er kr. 44 474.51.

Produksjonen utgjør 7 439.6 tonn kalkstein, som brytes i dagbrudd. Kalksteinen holder 96 % CaCO₃. I kalkovnen er produsert 4 382.15 tonn brent kalk CaO.

Forbruk av materialer:

	Mengde	Verdi kr.
Kull for kalkovnene tonn	972.697	99 928.61
Brennolje kg	600	241.80
Sprengstoff kg	475	1 272.50
Sum		101 442.91

Det er kjøpt emballasje for kr. 43 248.48.

A/S S u n n a n K a l k s t e i n m ø l l e har ikke innsendt årsrapport.

L i l l e b e r g V e r k A/S Sparbu i Nord-Trøndelag fylke driver talkumgruve med tilhørende mølle. Det er arbeid i 225 dager i mølla og 204 dager i gruva. Belegget fordeler seg således:

	A r b e i d e r e			Funksjo- nærer
	Gruva	Mølla	Sum	
Antall	2	5	7	1
Arbeidstimer	3 193	4 592	7 785	-
Arbeidslønn	8 008.63	8 745.57	16 754.20	2 400

I gruva er utbrutt 480 m³ fast fjell. Det er fordret ut av gruva 1 230 tonn kleberstein.

I mølla er malt 924 tonn klebersteinsmjøl.

Det er betalt kr. 1 449 for leid elektrisk kraft, kr. 4 066 for emballasje og kr. 7 068 for bortsatt arbeid, tilsammen kr. 12 583.

SOGN OG FJORDANE FYLKE.

L e T a l k u m m ø l l e med talkumgruver i Sogn eies av A/S Framfjord Talmill, Bergen. Det er arbeid i 264 dager.

Belegget fordeler seg således:

	A r b e i d e r e					Funksjo - nærer
	Gruva	Dagen	Mølla	Diverse	Sum	
Antall	4 - 16	3 - 12	5 - 20	12 - 37	17 - 74	3
Arbeidstimer	31 521	8 401	44 496	43 392	127 810	-
Arbeidslønn	131 818.88		120 526.55	135 524.68	387 870.11	20 709

I gruvene er utbrutt 5 800 m³ fast fjell og det er fordret ut av gruvene 16 100 tonn talkum. I gruve drift er utført 60 l.m. synk og 45 l.m. i ort som ordinær oppfaring. Som avbyggingarbeid er utstrosset 5 350 m³.

Forbruk av materialer.

	Mengde	Verdi kr.
Smikull	9 hl	88.98
Bensin	3 097 liter	1 462.28
Karbid	695 kg	368.50
Smøreolje.....	117.5 kg	199.62
Sprengstoff	3 940 kg	9 666.91
Lunte	1 447 ringer	1 679.28
Fenghette	9 065 stk	796.65
Sum	-	14 262.22

Metall- og malmprisene har vært høye og markedet kjøpevillig. Materialprisene og arbeidslønningene har også vært høye.

Ved Trondheimske bergmesterembete er i 1948 utstedt 1 411 fristbevillinger, hvorav 266 på statens hender. Videre er utstedt 9 mutingsbrev. Her er innkommet 51 malmanmeldelser som for det meste er gamle forfalte anvisninger. Til tross for de gode malm- og metallpriser har det ikke vært noen privat malmeting av betydning. Det er vanskelig å få ny kapital til optak av ny virksomhet.

De gamle bedrifter har gjort det godt og fått utført en god del rasjonaliserings- og nødvendig reparasjonsarbeid, som i høy grad vil komme vel med i den nærmeste framtid.

BERETNING OM BERGVERKSDRIFTEN I NORDLANDSKE BERGDISTRIKT I ÅRET 1948.

(Gitt av bergmester K. L. Bøckman, den 18. mai 1949.)

Framgangen for bergverksdriften i Nordlandske distrikt siden frigjøringen har fortsatt også i 1948 om enn i et langsommere tempo. Det er liten øking i produksjonen, men prisene har holdt seg oppe og tildels steget for enkelte bergverksprodukter, slik at den samlede salgspris for produksjonen har økt

noe fra foregående år, Bergverkselskapet Nord-Norge A/S har hatt god framgang, men på den andre siden har Skaland grafittverk på grunn av kraftmangel mistet nesten hele første halvåret for sin produksjon, og resten av året hadde det nedsatt produksjon.

J E R N M A L M.

Ingen av distriktets jernmalmgruver var i produksjonsdrift.

1. B j a r k ø y G r u v e r i Bjarkøy herred eies av A/S Nordlandske Malmfelter. Bergrettighetene opprettholdes ved fristbevilling.

2. M e l ø y G r u v e i Bjarkøy herred tilhører A/S Nordiske Grubekompani, som holder mutingene i hevd ved fristbevilling.

3. A/S R a n a G r u b e r i Nord-Rana, som også administrerer det tidligere Dunderland Iron Ore Co. Ltd, s anlegg og gruveeiendommer overtatt av Staten i 1947, har ikke hatt noen annen virksomhet i 1948 enn verkstedsdrift og drift av kraftstasjonen. En del av det gamle materiell er solgt og blir demontert.

Det gjennomsnittlige belegg har vært 24 arbeidere, som er utbetalt kr. 174 836.- i arbeidslønn.

På S t a t e n s j e r n m a l m f o r e k o m s t e r i G r ø n n - f j e l l d a l e n, Nord-Rana, innkjøpt fra ør.sakf. C. A. Knudtzon, Oslo, har det vært drevet kartleggings- og undersøkelsesarbeider av bergmesteren.

K O P P E R -, S V O V E L - O G M A G N E T R I S
S A M T S I N K B L E N D E.

4. A/S S u l i t j e l m a G r u b e r, Fauske herred.

Det gjennomsnittlige belegg var 887 arbeidere og den utbetalte arbeidslønn var kr. 5 317 392.24.

Som f o r b e r e d e n d e a r b e i d e r b l e u t f ø r t:

Tverrslag:	Ny-Sulitjelma-området	28 l.m	
	Giken-området	116 "	
	Sagmo	49 "	
	Jakobsbakken	70 "	263 l.m
Stigort:	Ny-Sulitjelma-området	107 l.m	
	Giken-området	65 "	
	Jakobsbakken	77 "	249 "
Synk:	Giken-området	34 l.m	
	Jakobsbakken	33 "	67 "
	I alt		579 l.m
	tilsvarende 5 270 m ³ .		
	Diamantboringer		112 l.m

Av oppfaringsarbeider ble utført:

Synk:	Bursi		63 l.m
Ort:	Ny-Sulitjelma-området	264 l.m	
	Giken-området	563 "	
	Bursi	58 "	
	Sagmo	93 "	
	Jakobsbakken	310 "	1 288 "
	I alt		1 351 l.m

tilsvarende 15 740 m³.

Av bygging: 58 347 m³.

Ved samtlige brytingsarbeider ble brutt 74 087 m³ malm og 5 270 m³ gråberg, tilsammen 79 357 m³. I gruvene ble gjensatt som mur og fylling 10 875 m³ og utpumpet 499 767 m³ vann.

Av den samlede produksjonen på 254 400 tonn gruvemalm som ble fordret ut, leverte:

Ny-Sulitjelma-området	48 000 tonn = 18,9 %
Giken-området	68 700 " = 27,0 %
Bursi gruve	25 700 " = 10,1 %
Sagmo "	32 400 " = 12,7 %
Jakobsbakken gruve	79 600 " = 31,3 %

Etter grovknusing av malmgodset ble det utsjeidet 700 tonn gråberg. Resten 253 700 tonn med gehalt 1,41 % Cu, 1,24 % Zn, 20,6 % S, 24,0 % Fe og 41,9 % uopp, ble påsatt flotasjonen som utbrakte:

		Produksjon	Skipet
Cu-konsentrat	à 23,47 % Cu	13 647 tonn	0 tonn
Zn-konsentrat	à 42,88 % Zn	2 527 "	2 054 "
Svovelskonsentrat	à 47,10 % S	61 121 "	} 73 108 "
Magnetkiskonsentrat	à 35,90 % S	3 014 "	

S m e l t e h y t t a:

Det ble påsatt: 13 429 tonn Sulitjelmakonsentrat	à 23,46 % Cu
458 " Bjørkaasenkonsentrat	à 19,77 % Cu
186 " Follidalkonsentrat	à 18,88 % Cu
587 " Orklaskjærstein	à 35,36 % Cu

Herav ble utbrakt 3 097 + 324 tonn bessemerkopper à 99 % Cu.

Generatorenes yteevne var 9 760 kVA.

Driften av Avilonstoll som ble stanset 1/9 1947, sto i hele året 1948. I Nordsynken ble påvist malm i hengen ved borer og en brøt seg inn på malmen 9. april ved et tverrslag i nivå ÷ 83 m. Ved årets utgang var malmen oppfaret ved feltorter i dette nivå i 111 m lengde og i nivå ÷ 67 m i 26 m lengde med en mektighet av 0,5-1,5 m kompaktkis + 0,2-2,3 m kisimpregnasjon. Gruveselskapet regner den oppfarte malm i Nordsynken ved årets utgang til 50 000 tonn og utsiktene for videre malmføring til å være de beste.

5. A/S Bjørkaasen Gruber, Ballangen i Ofoten.

Det gjennomsnittlige belegg har vært 260 arbeidere, hvorav 4 i kraftstasjonen. I arbeidslønn ble utbetalt kr. 1 599 843.-.

Under forberedende arbeider og undersøkelser er oppført 244 m borhull og 137½ l.m tverrslag og rullsjakt = 807 m³ og strossing 226 m³, tilsammen 1 033 m³.

Under avbygging er oppført 367,15 l.m subort og stigort = 1 468 m³ og utstrosset 35 259 m³ av hengmalm og liggmalm på etasjene Nordland, Helgeland og Trøndelag, tilsammen 36 727 m³.

I alt er brutt 37 760 m³ fast fjell, gjensatt som fylling 340 m³ berg og pumpet ut 260 000 m³ vann.

Fordret ut av gruva ble 121 026 tonn, hvorav etter grovknusingen ble utsjeidet 491 tonn gråberg. Påsatt vaskeriet ble 120 525 tonn med gehalt 30.81 % S, 0.52 % Cu og 0.85 % Zn. Herav er utvunnet:

	Produksjon	Skipet
Vasket finkis à 47.88 % S	62 900 tonn	64 363 tonn
Flotasjonskis à 47.46 % S	4 025 "	3 348 "
Kopperkonsentrat à 20.55 % Cu	510 "	462 "
Sinkkonsentrat à 44.57 % Zn	390 "	365 "

Av skipingene gikk 13 207 tonn finkis og alt kopperkonsentrat og sinkkonsentrat til innlandet.

Generatorenes yteevne var 4 000 kVA.

6. Bergverkselskapet Nord-Norge A/S, Nord-Rana.

Driften har også i 1948 gått jant med unntak av 6 ukers stans på grunn av kraftmangel. Selskapet har ved videre åpnings- og oppfaringarbeider økt sine malmreserver.

Gjennomsnittlig belegg for hele året var 111 arbeidere som fikk utbetalt i arbeidslønn kr. 777 916.52.

Som undersøkelser er boret 338,7 m borhull.

Ved oppfaring er drevet 279,85 l.m ort svarende til 1 120 m³.

Som avbygging er drevet 284,75 l.m ort og synk = 1 139 m³, samt utstrosset 14 393 m³.

I alt er brutt 16 652 m³ fast fjell, gjensatt 310 m³ berg som fylling og pumpet ut 52 500 m³ vann.

Av gruva er fordret ut 49 027 tonn som er påsatt flotasjonen. Denne utbrakte:

4 029 tonn sinkkonsentrat à 51,6 % Zn.	Skipet 4 037 tonn
362 " blykonsentrat à 71,3 % Pb.	" 392 "
226 " kopperkonsentrat à 22,9 % Cu.	" 278 "
2 949 " flotasjonskis à 46,6 % S.	" 2 940 "

Ved en prøvedrift i 11 måneder i Bleikvasseli, Korgen herred, med 4 mann som er utbetalt i arbeidslønn kr. 14 253,80, er brutt ca. 400 m³ og uttatt ca. 1 200 tonn sinkblymalm à 8 % Zn, og 6 % Pb. En del herav er

nedkjørt til Andfiskå og påsatt flotasjonen som utbrakte:

23 tonn sinkkonsentrat å 52.5 % Zn
10 " blykonsentrat å 73.0 % Pb

Generatorenes yteevne har vært 613 kVA. Dertil er leid en del elektrisk kraft.

7. H u s v i k S i n k - b l y m a l m f e l t i T j ø t t a er i 1948 opptatt til undersøkelse og prøvedrift av herr Kaare Bagøien, Trondheim (Kaare Bagøiens Bergverk). Gruvene eies av or.sakf. R. M. B. Schjølbergs dødsbo, Bodø.

Det er foretatt anlegg av vei opp til gruvene, forsterket skipningskai og bygget husvær for belegget. På feltet er foretatt elektrisk malmleting påfulgt av diamantboringer, deretter oppfaringsarbeider og utsjeiding av malm fra gamle berghaller.

Belegget har variert mellom 18 og 44 arbeidere, i gjennomsnitt 29 arbeidere i 7 måneder. De har fått utbetalt kr. 79 051.66 i arbeidslønn.

U n d e r f o r b e r e d e n d e a r b e i d e r er brutt 16 l.m stoll = 64 m³. I alt er brutt ca. 275 m³ fast fjell og fordret ut ca. 80 tonn gruve-malm, hvorav er utsjeidet 50 tonn sjeidemalm. Av berghallgods er blitt utsjeidet henimot 1 000 tonn sjeidemalm.

Det synes å være gode utsikter for fortsatt drift.

8. B o s s m o o g M a l m h a u g K i s g r u b e r i Nord-Rana tilhører A/S Inger v/ Jacob Kjøde A/S, Bergen. Bergverksrettighetene opprettholdes ved fristbevilling.

Malmhaug gruve er ved årsskiftet solgt til N/A Metal-Kemi, Oslo, ved direktør F. H. Münster.

9. A/S R ø d f j e l d e t s K i s g r u b e r, Oslo, opprettholder ved fristbevilling sine anvisninger i Nord-Rana herred.

M O L Y B D É N G L A N S.

10. L a k s å d a l e n o g O t e r s t r a n d M o l y b d é n - g l a n s g r u v e r i Gildeskål er via Direktoratet for Fiendtlig Eien- dom gått over til Staten.

G R A F I T T, F E L T S P A T, K V A R T S, K A L K S T E I N M. V.

11. A/S S k a l a n d G r a f i t v e r k, Berg herred i Senja.

Gjennomsnittlig belegg var 64 mann som ble utbetalt kr. 322 399.84 i arbeidslønn.

Av u n d e r s ø k e l s e r o g f o r b e r e d e n d e arbeider er drevet 51 l.m stoll = 352.15 m³ og strosset 208 m³.

I o p p f a r i n g er drevet 17.66 l.m ort = 107.25 m³.

I a v b y g g i n g er strosset 1 175.04 m³.

I alt er brutt 1 842,44 m³ fast fjell. Fordret ut av gruva ble 1 512,38 tonn gråberg og 5 148,82 tonn malm å 31,1 % C, derav 1 686,66 tonn av gamle beholdninger.

Ved flotasjon og sikting er utbrakt:

509.040 tonn E.R.grafitt	å 85/88 % C,
348.350 " høyprosentlig grafitt	å 88/92 % C,
225.335 " støperigrafitt	å 60/80 % C.

Etter flomskaden høsten 1947 gikk en i gang med å installere en dieselmotor som kraftsentrall for verket. Aggregatet med toppytelse på ca. 260 kW kom i gang ved midten av mai, men det tillot bare redusert drift i årets siste halvdel. Det legges nå en høyspent ledning fra fylkeskraftverket på Senjas innside, som forhåpentlig snart vil gi grafittverket sikrere og tilstrekkelig kraft for full drift.

12. D r a g & H u n d h o l m e n F e l t s p a t b r u d d i T y s f j o r d.

Bedriften eies av Harald Stange & Co. A/S, Oslo.

Belegget har vekslet mellom 12 og 79 arbeidere, i gjennomsnitt var det 54 arbeidere som ble utbetalt i arbeidslønn kr. 249 672,70.

Det er produsert:

	Drag	Hundholmen
Prima feltspat .	525 tonn	2 646 tonn
Sekunda feltspat	699 "	491 "
Kvarts	283 "	544 "

13. N o r d l a n d P o r t l a n d C e m e n t f a b r i k k A / S , K j ø p s v i k i T y s f j o r d.

Gjennomsnittsbelegget ved kalksteins- og kvartsdriften var 41 arbeidere, som ble utbetalt kr. 440 978,32 i arbeidslønn.

I o p p f a r i n g er drevet 96,35 l.m ort og 66,85 l.m stigort.

I alt er brutt 31 940 m³ fast fjell, hvorav er produsert 69 566,3 tonn kalkstein å 83 % CaCO₃, 4 229,4 tonn kvarts og 7 054 tonn skifer.

14. A / S M i n e r a l , H o l a n d s f j o r d i M e l ø y h e r r e d .

Grafittverket forvaltes av Direktoratet for Fiendtlig Eiendom, og det har ingen drift vært i 1948.

15. J e n n e s t a d G r a f i t t f e l t , S o r t l a n d .

Undersøkelse på feltet har vært i gang ved herr Terje Johansen, Sortland. Det har vært drevet elektrisk malmløsing høsten 1947 og foretatt avrøskinger sommeren 1948 med 4-6 arbeidere. Da feltet synes lovende, er diamantboringer planlagt for inneværende sommer.

16. H a m m e r f a l l D o l o m i t b r u d d , D j u p v i k i S a l t e n , e i e s a v N y e A / S S j ø f l o t , B e r g e n .

Gjennomsnittsbelegget i året var 48 arbeidere, som ble utbetalt kr. 206 549,73 i arbeidslønn.

Det ble brutt ca. 16 600 m³ fast fjell og produsert 31 773,1 tonn dolomitt.

Ved siden av driften er utført betydelige anleggsarbeider.

17. O r k l a K v a r t s d r i f t A/S, Helland i Sørfold herred, tilhører Orkla Kvartsdrift A/S Løkken Verk og Thamshavn.

Det gjennomsnittlige belegg var 15 arbeidere, som fikk utbetalt kr. 90 520.- i arbeidslønn. Bedriften var i gang 197 arbeidsdager.

Det ble brutt 4 090 m³ fast fjell, som ga 10 825 tonn kvartsitt à 97 % SiO₂.

18. A l t e r m a r k K l e b e r s t e n s b r u d d (Esjegruben) i Nord-Rana herred, eies av A/S Norwegian Talc, Bergen.

Det gjennomsnittlige belegg var 19 arbeidere, som ble utbetalt kr. 124 222.14 i arbeidslønn.

Som u n d e r s ø k e l s e r o g f o r b e r e d e n d e a r b e i d e r e r diamantboret ca. 200 m og drevet 5 l.m sjakt = 20 m³.

I o p p f a r i n g e r drevet 15 l.m stigort og 170 l.m ort tilsvarende 740 m³.

I alt er brutt 3 350 m³ fast fjell og fordret ut 7 160 tonn talkum. Til selskapets møller på Vestlandet er skipet 7 605 tonn.

19. R å n a N i k k e l m a l m f e l t i Ballangen herred, er tatt under forvaltning av Direktoratet for Fiendtlig Eiendom. Intet belegg i 1948.

20. A n k e r s k e M a r m o r f o r r e t n i n g A/S, med forretningskontor i Oslo, driver marmorbrudd og fabrikk i Fauske herred.

Gjennomsnittsbelegg i brudd og fabrikk ca. 62 arbeidere, som er utbetalt i arbeidslønn kr. 303 000.-. Bedriften regner med fortsatt jamn beskjeftigelse.

31. K v a n d a l k v a r t s b r u d d, Leivset i Fauske herred, eies av fru Gude Schiermer, Oslo, men er utleid til Arnt og Aksel Braset, Leivset.

Driften har vart i 7 måneder med gjennomsnittlig 7 mann, som er utbetalt i arbeidslønn kr. 28 714.-.

Det er brutt ca. 2 000 m³ fast fjell, som har gitt 3 590 tonn kvarts à ca. 96 % SiO₂. Driften er blitt en del fordyret på grunn av overleirende gråfjell.

22. L e i v s e t A k t i e k a l k b r æ n d e r i, Fauske herred.

Gjennomsnittsbelegget på 7 mann har fått utbetalt kr. 35 728.- i arbeidslønn.

Brutt ut er ca. 500 m³ fast fjell som har gitt:

741 tonn brent kalk, 62 tonn avfallskalk, 20 tonn kalkstein.

Bedriften klager over å måtte bruke dyre og dårlige Svalbardkull som sammen med avslag fra Prisdirektoratet om å få forhøye prisene, har bevirket underskudd på driften i 1948.

23. A/S K i s t r a n d S k i f e r b r u d d, Valnesfjord i Fauske herred.

Det gjennomsnittlige belegg var 21 mann i 8 måneder. Det ble utbetalt i arbeidslønn kr. 94 492.83.

Det er brutt 1 350 m³ som har gitt 1 500 tonn skiferberg og 2 100 tonn gråberg. Av skiferberget er framstilt 13 662 m² taksifer.

Det er foretatt planering og annet anleggsarbeid i de nye brudd og an-

skaffet 2 elektriske hoggemaskiner. En håper å kunne få levere steinfyll til Nordlandsbanen på rimelige betingelser. Utsiktene for fortsatt drift er gode.

24. J e l s t a d k a l k s t e n s b r u d d i Gildeskål, drives av berging. E. Flood, for regning av Ingeniør Per Gulbransen A/S, Rødø.

Gjennomsnittlig belegg var 12 arbeidere, som ble utbetalt kr. 57 200.- i arbeidslønn.

Det er brutt ca. 5 100 m³ fast fjell, som har gitt 4 500 tonn kalkstein å ca. 90 % CaCO₃.

Det meldes om lav pris, ikke særlig god avsetning, høye arbeidslønninger og mindre god arbeidseffektivitet. Driften er fortsatt nærmest en prøvedrift.

25. M å r n e s k v a r t s b r u d d, Leikanger i Salten, eies og drives av Nye A/S Sjøflot, Bergen.

Gjennomsnittlig belegg var 23 arbeidere med utbetalt lønn kr. 85 217.64.

Det er brutt 6 350 m³ fast fjell, hvorav produsert 15 944 tonn kvarts. Driften har vært normal.

26. G r ø n ø y F e l t s p a t b r u d d, Meløy herred, drives av berging. E. Flood.

Gjennomsnittlig belegg var 6 arbeidere som fikk utbetalt kr. 40 000 i arbeidslønn.

Det er brutt 1 600 m³ fast fjell, hvorav er produsert 680 tonn feltspat og 280 tonn kvarts.

Det meldes at dårlig vintervær har hemmet produksjonen, så utgiftene er blitt særlig høye, men at det ellers er bra priser og gode salgsmuligheter.

27. B e r g k r y s t a l l d r i f t e n i K r u t å d a l, Hattfjell-dalen har pågått i 3 måneder for regning av Norwegian Mining Ltd. A/S, Oslo. Belegget på 3 arbeidere er utbetalt kr. 21 845.- i arbeidslønn.

Det er brutt ca. 400 m³ fast fjell, hvorav er produsert ca. 1 000 kg. krystaller. Herav er ca. 500 kg. sendt til U.S.A., og selskapet avventer oppgjør for denne sending for å kunne ta bestemmelse om videre drift.

Fra lensmennene er innkommet 300 skjerpænmeldelser.

Det er utstedt 67 mutingsbrev og 2 405 fristbevillinger, derav henholdsvis 17 og 1 220 til Staten uten stempelavgift.

BERETNING OM BERGVERKSDRIFTEN I FINNMARK BERGDISTRIKT I ÅRET 1948.

(Gitt av bergmester J.C. Torgersen 26. mai 1949.)

Ved S ø r v a r a n g e r g r u v e r i Sør-Varanger herred tilhørende A/S Syd-Varanger, har selskapet fortsatt gjenreisningsarbeidet året rundt.

Etter den mottatte bergverksstatistikk for 1948 sammenholdt med styrets beretning for samme år framkommer følgende opplysninger:

Det har vært beskjeftiget fra 446 til 576 arbeidere i 1 097 649 arbeidstimer med en samlet arbeidslønn av kr. 3 399 735. Enn videre er det utbetalt

kr. 309 183 i naturalytelser. Til administrasjonen har det vært ansatt 88 funksjonærer som er utbetalt kr. 757 715 i kontant lønn.

I byggesesongen har dessuten selskapets entreprenører beskjeftiget opp til 100 arbeidere.

I beretningsåret er finansieringen av selskapets gjenreisning endelig sikret med Statens hjelp, idet Stortinget i oktober 1948 ytte den nødvendige støtte til gjenreisningen i samsvar med den finansplan som er gjort rede for i forrige årsberetning.

Som tidligere meddelt skulle en gjennomføre gjenreisningen i 2 byggetrin med en årlig produksjon svarende til 435 000 tonn eksportprodukter etter 1. byggetrin og 870 000 tonn eksportprodukter etter 2. byggetrin. Gjenreisningen skulle da være fullført i løpet av 5 år etterat finansieringen med Statens hjelp var vedtatt av Stortinget.

For å innhente den tapte tid har styret med departementet blitt enig om at man skal forsøke å forsere gjenreisningsarbeidet således at man slår de 2 byggetrin sammen til ett og søker å få tiden redusert til 4 år og produksjonen økt til 1 000 000 tonn eksportprodukter. Imidlertid håper en allerede i slutten av 1951 å kunne regne med å ha noen produksjon i gang.

De viktigste gjenreisningsarbeider som har vært utført i beretningsåret, er følgende (heri medregnet bortsatte arbeider):

Såvel på Kirkenes som i Bjørnevann ble det utført reparasjoner og nyanlegg av veier og gater, vann- og kloakkledninger. Rekkebebyggelsen på Kirkenes bestående av 6 hus, tilsammen 40 leiligheter, ble ferdig. For administrasjonsbyggets vedkommende ble kjelleren ferdigstøpt, og for kontroll og velferdsbyggets vedkommende ble råbygget ferdig.

I Bjørnevann ble 5 boliger med tilsammen 17 leiligheter fullført. En arbeiderbolig med 4 leiligheter ble påbegynt og er på det nærmeste fullført. Den nye kontorbygning i Bjørnevann ble praktisk talt ferdig. På de gamle Kirkenes og i Bjørnevann ble det fortsatt med reparasjon og modernisering av gamle beboelseshus. Den gamle malmkai på Kirkenes ble gjenoppbygd og tatt i bruk. Sprengingsarbeidene for den nye eksportkai og for transportanleggene til denne ble påbegynt. Den gamle kullkai (trekai) ble gjenoppbygd, og på ekspedisjonskaien ble oppført en ny lagerbygning. Dampsentralens kjelhus ble gjenoppført, og i maskinsalen ble de gamle turbogeneratorer demontert og flyttet. Det nye mekaniske verksted ble fullført og tatt i bruk. Sprengningsarbeidene for det nye finknuseverk ble fortsatt, og den vesentligste del av dette arbeid er utført. De nødvendige kanaler for finknuseverkets transportbelter ble utsprengt. Oppførelsen av det nye separasjonsverk ble påbegynt, og en tredjedel av råbygget ble ferdig. På de gamle basseng- og magasinbygninger ble lagt tak. Rivingen av det gamle brikettverk ble fortsatt. Male- og separasjonsforsøk ble utført gjennom hele året, likeledes laboratorieforsøk med pelletisering, og i slutten av året ble pelletiseringsforsøk i halvt teknisk målestokk også utført. Av større maskiner ble levert en stor elektrisk lasteskuffe (4,5 cuyard), og av større anskaffelser ble plasert bestillinger på ytterligere en elektrisk lasteskuffe, lav- og høytrykkspumpe for vannforsyning til dampsentral og separasjonsverk,

og videre på knuse- og malemaskiner.

I Bjørnevann ble det brutt i pallene 131 208 m³ gråberg og 4 879 m³ malm. Det utførte sprengningsarbeid i pallene er forhåndsbryting i beng og ligg til forberedelse av dagbruddsdriften i Bjørnevannsforekomsten. Til disse arbeider ble det i alt utbetalt kr. 103 472 svarende til 31 200 arbeidstimer. Til fordring medgikk kr. 157 716 svarende til 46 800 arbeidstimer. For det nye grovknuseverk ble det drevet 185 m tunnel inn under den vordende silo for grovknust malm og 60 m synk for transportbeltet mellom grovknuser og silo.

I Bjørnevannsforekomsten ble det boret 2 521,6 m diamantborhull, og i Tverrdalsforekomsten ble det boret 903,9 m diamantborhull.

Til bortsatte arbeider ble det betalt ved det hele anlegg kr. 3 322 908 mot kr. 2 124 959 i 1947.

Ved skiferdriften i Alta, Alta herred, hvor skiferbruddene forpaktet av A/L Alta Skiferbrudd, Alta, fortsatte gjenreisningsarbeidet, samtidig som en mindre produksjonsdrift har funnet sted.

I de forskjellige skiferfelter fortsatte en med bygging av skiferstuer, samtidig arbeide en med oppførelsen av brakker for den planlagte fellesdrift. Det er meningen å gå i gang med sådan drift i flere felter i motsetning til den tidligere enkeltmannsdrift, og de forberedende arbeider med opprensning og istandsettelse av bruddstedene har pågått, hvorved en mener å kunne komme i gang med fellesdrift i 1949 i Peska- og Detsikafeltene og så utvide driften etter hvert. Det er også hensikten å gå over til bormaskindrift i dagbruddene for å øke utvinningen av skifer, og det er allerede anskaffet det nødvendige utstyr hertil. Til opprensning og veiarbeid i fjellet er innkjøpt en amerikansk caterpillar traktor.

I driftsåret 1/11-47 til 31/10-48 har andelslaget tatt mot 935 740 stk. takskifer, dessuten litt heller, fliser etc. Det er solgt 888 212 stk. takskifer som tilsammen med litt heller, fliser etc., har en samlet salgsværdi av kr. 420 158 fob. Alta, en stigning fra forrige år på 80 %. All skifer er solgt innenlands.

Ved skiferbruddene i Friervefjord i Laksefjord i Lebesby herred har A/S Voss Skiferbrud, Bergen, fortsatt produksjonsdriften. Her brytes en sort leirskifer som er lett kløvbar. Det har vært beskjeftiget gjennomsnittlig ca. 20 arbeidere, og det er opparbeidd en produksjon av takskifer av 35 818 m² mot 30 000 m² i 1947. Arbeidet har foregått så å si hele året rundt unntatt 1 måneds tid ved juletider, idet de fleste arbeidere da tar 1 måneds ferie.

Driften i skiferbenkene skjer etter akkordpris, likeledes betales skjæringer i fjellet etter akkordpris kr. 20 pr. m³. Til lastearbeid betales kr. 2,50 pr. time, og for dagsarbeid til vedlikehold og reparasjoner betales kr. 3 pr. time.

Ved Vaddasgruver, Oksfjorddal i Skjervøy prestegjeld, tilhørende A/S Vaddas Gruber, Sulitjelma, er det ved kgl. res. av 26. oktober 1945 gitt selskapet tillatelse til å la driften ved gruvene hvile til utgangen av året 1950.

Fra lensmennene er det i årets løp mottatt 36 anmeldelser. Det er utstedt

BERETNING OM BERGVERKSDRIFTEN PÅ SVALBARD I ÅRET 1948.

(Gitt av bergmester Gunnar Aasgaard 12. oktober 1949).

Det var i 1948 6 kullgruver i drift, nemlig følgende: STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI A/S's anlegg ved Longyearbyen og Sverdrupbyen ved Adventbukta i Isfjorden, Sveagruven i Braganza ved Van Mijen Fjord, KINGS BAY KULL COMP. A/S's anlegg ved Ny-Ålesund ved Kongsfjorden og endelig det russiske selskap ARTIKUGOL's anlegg ved Barentsburg, Grumantbyen og Pyramiden, alle ved Isfjorden.

De norske selskaper var alle kommet i gang med produksjonsdrift og hadde bare en del bygningsarbeider igjen, mens russerne fremdeles arbeidet med gjenoppbyggingen og med oppfarings- og undersøkelsesarbeider. Befolkningen ved de forskjellige anlegg var for vinterseongen 1948/49, etter de opplysninger jeg har kunnet skaffe:

N o r s k e :

Sysselmannsfullmektig	1
Prest	1
Svalbard Radio	6
Isfjord "	4
Bjørnøya "	3
Iloen "	4
	<hr/>
I Statens tjeneste i alt	19

Anleggene ved:

Longyearbyen og Sverdrupbyen	801
Sveagruven	270
Ny-Ålesund	215
	<hr/>
Overføres 1 286	19

	Overført	1 286	19
Moskushamn		1	
Fangstfolk		5	
		<hr/>	1 292
Norske kvinner og barn:			
Longyearbyen		89	
Sveagruva		40	
Kings Bay (Ny-Ålesund)		19	
		<hr/>	148
Den totale norske befolkning			1 459
R u s s i s k e :			
Barentsburg	ca.	600	
Pyramiden	"	600	
Grumantbyen	"	350	
		<hr/>	ca. 1 550
Total for vinteren 1948/49			ca. 3 009

Det ble i 1948 mottatt 27 nye berganmeldelser, men det ble ikke avholdt noen utmålsforretning.

Om de forskjellige foretak kan dessuten gis en del videre opplysninger:

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI A/S. A n l e g g e n e v e d I s - f j o r d e n , A d v e n t b u k t a. Her ble driften fortsatt ved gruvene I og II med produksjon og oppfaring, og dessuten ble en del anleggsarbeid utført i dagen ved gruvene, således ny rundkjøring og sjeideanlegg, samt ny smie ved Gruve I. Gruve I ble i slutten av året heftet ved en alvorlig brann som begynte i reparasjonsverkstedet inne i gruva. Brannen oppsto i et petroleumskar som brukes til vask av maskindeler. Som årsak til brannen nevner verkstedfolkene eksplosjon av en 100 watts lyspære. Brannen forplantet seg hurtig til treveggen i verkstedet, og slokningsarbeidet ble vanskeliggjort p.g.a. røyk. I løpet av de første 24 timer forplantet brannen seg til hovedstollen og utover mot daganlegget. For å begrense brannen måtte hovedstollen skytes ned. Brannen ble sløkt med vann fra gruva og kraftstasjonen. Slokningsarbeidet ble avsluttet 7/12-48. En del oppfarringsarbeid ble utført i gruva i november måned. I desember måned 1948 ble produksjonen tatt opp igjen.

Det ble bygd sjeideverk ved Gruve II sommeren og høsten 1948. Sjeideverket ble nyttet i årets 2 siste måneder. Driften har gått normalt, unntatt i månedene juni, juli, august og september. I disse måneder ble driften sterkt hindret på grunn av folkeskiftningen. Arbeidet med brannstoll i øvre kullfløts ble fortsatt i august etter at brannstollens nordøstre utgang raste sammen. Muring i brannstoll ble deretter påbegynt. Bygging av nytt verksted i H 3 avd. ble påbegynt. Mangel på kvalifiserte oppfarringsfolk i året 1947 har bevirket at produksjonen i 1948 ikke er blitt større.

Oversikt over "Gjenoppbygging og Nye anlegg ved anleggene i Longyearbyen":

Arbeiderbrakke nr. 6,	Sverdrupbyen øst,	tatt i bruk i oktober
Arbeidermesse,	" "	" " " " desember
Kontor,	Vannledningsdalen	" " " " november
Familiebolig 4	" "	" " " " oktober
" 5	" "	" " " " november
Nytt grisehus,	Longyearbyen	" " " " november
Oljelager, oppført av eternitplater		" " " " juli
"Jomfrubur",	Sverdrupbyen, øst,	" " " " september
Silo for provisorisk anlegg, Nettet		" " " " august

Kraftstasjonen: Ferdigmontert en 315 m² Thunekjel.

I Gruve II ble påbegynt utmuring av den i foregående årsrapport nevnte brannsikringsstoll for å forsøke å hindre at varmen skal slå over til kullgangen videre innover fjellet. Kullgangene fortsetter som tidligere i begge gruver med en mektighet på ca. 70 cm., men er i H-3 avd. Gruve II omkring 80-90 cm. Det ble foretatt en del diamantboringer, og herunder fikk man et sterkt vanntilsig i Gruve I. Tilsiget er så sterkt at det har kunnet brukes til vask og bad for Sverdrupbyen og Ny-byen, og vannet er så rent at det kan drikkes når det er kaldt. Men det kan ikke brukes til koking, idet det da får en temmelig sterk bismak. Derfor brukes om vinteren fremdeles smeltet is til renvann.

I Sveagruven i Braganza ble det fortsatt med produksjons- og oppfaringdrift i Vest-gruven, og driften ble særlig lagt an på de steder i gruva hvor det overliggende leirlag er tynnere. Denne kullgang var omkring 80-90 cm. Også i denne gruve fikk en vanntilsig på noen steder, særlig på en strosse, og den heftet driften atskillig. Vannet blir pumpet ut i dagen både i Gruve I og Sveagruven.

KINGS BAY KULL COMP. A/S. I Ny-Alesund fortsattes oppfaring- og produksjonsdriften i den nye gruve, Ester III, idet Ester II etterhvert var blitt avbygget. Kullmektheten er gjennomsnittlig omkring 2.50 meter, men varierer fra nesten 0, og har i lokale foldninger vært målt opp til 9.4 m.

I dette driftsåret er avbygningsmetoden delvis lagt om således at rom- og pillardriften der hvor kullgangen er noenlunde regelmessig, blir avløst av langveggsdrift med en strosselengde på omkring 45 m.

Den 8. august 1948 brente kraftstasjonen ned og Stalturbinen ble en del ødelagt av brannen og måtte sendes ned for overhaling. Gjenoppbyggingen av kraftstasjonen i betong ble umiddelbart igangsatt. Sommeren 1948 ble anleggene avetsjeide- og sikteanlegg samt lasteanlegg ved Gruve Ester III satt i gang. Sikting av godset ble utført i 3 kornstørrelser: 1. fyrkull (over 2 tommer), 2. huskull (+ ½ - 2 tommer), 3. subb (under ½ tomme).

Brannen på kraftstasjonen medførte en driftsstans i gruva fra 8/8 til 18/9 da gruve drift i mindre målestokk ble satt i gang.

Den 4. desember inntraff en eksplosjon i gruve Ester III hvor 15 mann

omkom. Produksjonsdriften ble innstilt resten av året, da opprydding og oppbygging av gruva kom i gang i slutten av måneden.

NORSKE KULLFELTER A/S. Anlegget hadde ingen drift, bare vakthold med 1 mann.

Det var ingen drift ved gipsgruva eller andre norske forekomster.

ARCTIKUGOL. Ved Pyramiden var det meste av husbyggingen ferdig, og det ble fortsatt med undersøkelsesdrift og borer, samt en mindre drift i gruva. Det ble anlagt en bremsebane til de høyereliggende drifter.

I Barentsburg fortsatte gjenoppbyggingen av anleggene og likedan på Kapp Heer.

I den gamle gruva i Barentsburg pågikk bare oppfaringsarbeider, mens det ble igangsatt en mindre drift i gruva på Kapp Heer.

Den gamle kraftstasjonen ble utbedret og satt i drift med dampturbin, og dieselmotorstasjonen ble holdt som reserve.

I Grumantbyen fortsattes husbyggingen og reparasjonen av kraftstasjonen, hvor det brukes dieselmotorer. Her er det drevet atskillig produksjonsdrift i gruva ved siden av et omfattende oppfaringsarbeid. - Det er bygd 2 bortårn i nærheten av Colesbukta, og innerst i bukta er oppført en mindre kai og 4 bygninger. Selskapet opplyser at de må bruke flatene her inne til lagerplass for Grumantbyen, i det det er altfor bratt i selve Grumantbyen.

Etter de kullbeholdninger jeg så ved befaringene våren 1949 kan jeg anslagsvis nevne om produksjonen i

1948: Ved Pyramiden	ca. 15 000 tonn
" Barentsburg	" 15 000 "
" Grumant	" 50 000 "
	<hr/>
	ca. 80 000 tonn

Men det hele er bare gjetninger, og det er umulig å si noe bestemt om skipningen.

Om radiopilestasjonen kan opplyses at stasjonen på Kapp Linné har fått et nytt og sterkere utstyr, og det tidligere utstyr er oppsatt i en ny radiopilestasjon på Rundodden for å lette innseilingen til Pyramidegruven.

